

VIROVITIČKO-PODRAVSKA ŽUPANIJA

PLAN SOCIJALNIH USLUGA 2010.-2012.

Virovitica 2010.

Prijedlog teksta

Sufinancira Europska komisija, Opća uprava za zapošljavanje, socijalne poslove i jednake mogućnosti putem europskog programa *Progress*.

Sadržaj

1. Pozdravna riječ u ime Radne skupine povodom izrade Županijskog plana pružanja socijalnih usluga	4
2. Vizija	7
3. Misija.....	7
4. Ciljevi.....	7
5. Pregled Virovitičko-podravске županije	9
5.1 Stanovništvo	9
5.2 Bruto domaći proizvod, zaposlenost i nezaposlenost.....	13
5.3 Siromaštvo	16
5.4 Novčani oblici u socijalnoj skrbi.....	17
6. Dostignuća i problemi u sustavu socijalne skrbi u Virovitičko-podravska županija	19
7. Pregled usluga socijalne skrbi na razini županije.....	21
7.1 Informiranje, savjetovanje i podrška	21
7.2 Dnevni boravak	23
7.3 Pomoć i njega u kući	23
7.4 Udomiteljstvo	24
7.5 Smještaj u ustanove	24
7.6 Druge usluge	24
7.7 Prevencija, suzbijanje i liječenje ovisnosti; stanje i oblici rada	24
7.8 Usluge za osobe s invaliditetom i njihove obitelji	28
8.1. Načela socijalne skrbi i općenito o uslugama	29
8.2. Definiranje socijalne problematike i odabir prioriteta za pojedine skupine korisnika..	29
8.3. Usluge za djecu i njihove obitelji	30
8.4. Prevencija i liječenje ovisnosti	32
8.4.1. Koordinacija	34
8.4.2. Praćenje i informacijski sustav	34
8.4.3. Istraživački rad	34
8.4.4. Prevencija ovisnosti među djecom i mladima	35
8.4.5. Uloga obitelji u prevenciji ovisnosti	35
8.4.6. Prevencija ovisnosti u odgojno – obrazovnom sustavu	36
8.4.7. Prevencija ovisnosti u sustavu zdravstva	36
8.4.8. Prevencija ovisnosti u lokalnoj zajednici	36
8.4.9. Zdravstvena skrb o ovisnicima o drogama.....	36
8.4.10. Programi rješavanja socijalne problematike	37
8.4.11. Suradnja s nevladinim organizacijama i djelovanje civilnog društva	37
8.4.12. Izobrazba	38
8.4.13. Suradnja.....	38
8.5. Osobe s invaliditetom.....	38
8.6. Centri za socijalnu skrb (CZSS).....	42
8.7. Obiteljski centar	44
8.8. Zavod za javno zdravstvo (ZZJZ)	47
8.9. Hrvatski zavod za zapošljavanje Područna služba Virovitica.....	48
9. Financijski pokazatelji za Virovitičko-podravsku županiju	51
10. Provedba i praćenje	54
11. Kontakti	56
12. Izvori podataka	62

Prilog Članovi radne skupine	63
Prilog II Političke prednosti i nedostaci vezani uz razvoj sustava socijalne skrbi u VPŽ	64
Prilog III Broj korisnika i pomoći u socijalnoj skrbi na području Centra za socijalnu skrb Virovitica (stanje kraj 2009.)	66

Legende

AMP - amfetamini (speed i slično)
 BZO - benzodiazepini (pojedini lijekovi)
 COC - kokain
 LSD - halucinogene droge
 MDMA - metamfetamini (ecstasy)
 MTD/BUP - metadon i buprenorfin
 THC - tetrahidrokanabinol (marihuana, hašiš)

Kratice

APK	Anketa o potrošnji kućanstava
APTR	Aktivna politika tržišta rada
BDP	Bruto domaći proizvod
GD CK	Gradsko društvo Crvenog križa
CZSS	Centar za socijalnu skrb
DZS	Državni zavod za statistiku
HZJZ	Hrvatski zavod za javno zdravstvo
HZMO	Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje
HZZ	Hrvatsko zavod za zapošljavanje
HZZO	Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje
MOBMS	Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti
MZSS	Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi
NPP	Nacionalni provedbeni plan
OCD	Organizacija civilnog društva
OSI	Osobe s invaliditetom
UNDP	United Nations Development Programme (Program UN za razvoj)
VPŽ	Virovitičko –podravska županija
ZZJZ	Zavod za javno zdravstvo

1. Pozdravna riječ u ime Radne skupine povodom izrade Županijskog plana pružanja socijalnih usluga

VIROVITIČKO - PODRAVSKA ŽUPANIJA

Uvod

Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi započelo je 2006. godine s provedbom Projekta razvoja sustava socijalne skrbi čiji je osnovni cilj stvoriti sustav usredotočen na korisnika putem podizanja kvalitete usluga i ciljanosti socijalnih naknada koje primaju oni kojima je to najpotrebnije. Projekt razvoja sustava socijalne skrbi provodi se u sklopu tri komponente. Cilj prve komponente je poboljšati kvalitetu socijalnih usluga i smanjiti opseg smještajne skrbi. Druga komponenta usmjerena je na razvoj informacijskog upravljačkog sustava, dok treća komponenta obuhvaća poboljšanje uvjeta za boravak korisnika u domovima socijalne skrbi i izgradnju, odnosno adaptaciju centara za socijalnu skrb.

Projekt se provodi u suradnji sa svim mjerodavnim institucijama (jedinicama područne, regionalne i lokalne samouprave, ustanovama socijalne skrbi, znanstvenim i stručnim institucijama, organizacijama civilnog društva, socijalnim partnerima, medijima i drugim dionicima), a probno je ostvaren u tri županije: Vukovarsko-srijemskoj, Zadarskoj i Splitsko-dalmatinskoj. Jedna od aktivnosti ovog Projekta je i socijalno planiranje koja ima za cilj pružiti pomoć u razvoju alata (mehanizma) koji bi pomogli lokalnoj i regionalnoj samoupravi te centrima za socijalnu skrb u planiranju pružanja socijalnih usluga u skladu s Vladinom politikom za prevenciju, deinstitucionalizaciju, reintegraciju i uključivanje.

Do sada su izrađeni Socijalni planovi u tri pilot županije, a pri završetku su planovi za Zagrebačku i Koprivničko-križevačku županiju. Virovitičko-podravska županija je sljedeća županija koja je dobila priliku izraditi plan socijalnih usluga i kroz tu aktivnost osnažiti i povezati sve pružatelje usluga na svom području, što će u konačnici rezultirati kvalitetnijim socijalnim uslugama koje će primati stanovništvo naše županije.

Sukladno tome, a na temelju svih aktivnosti koje su do sada napravljene, a kojima bi se poboljšala kvaliteta socijalnih različitih socijalnih usluga osnovana je na razini županije radna skupina koju čine: predstavnici upravnog odjela za društvene djelatnosti, ravnatelji ustanova socijalne skrbi, predstavnici županije i grada, ureda državne uprave, zdravstvenih ustanova institucija koji skrbe o starima i nemoćnima, predstavnici nevladinog sektora.

Tijekom trajanja projekta članovi radne skupine prošli su nekoliko edukacijskih radionica s ciljem definiranja budućih odrednica razvoja sustava socijalne skrbi za stanovništvo virovitičko-podravske županije. Imajući u vidu da je socijalno planiranje sastavni dio Projekta reforme sustava socijalne skrbi radna skupina je na radionicama o

socijalnom planiranju u malim skupinama i podskupinama za različite kategorije korisnika aktivno radila na provođenju organizacijske revizije i međusobnog ocjenjivanja ustanova, prikupljanju demografskih i drugih podataka na razini županije, podataka o korisnicima i pružateljima socijalnih usluga, te financiranje ustanova socijalne skrbi, nevladinih udruga i lokalne zajednice, zatim utvrđivanje prioriteta te misije i vizije u procesu socijalnog planiranja kod pružanja socijalnih usluga.

Iz tih aktivnosti donesen je zaključak da se želi da usluge socijalne skrbi budu dostupne najranjivijima i najpotrebitijima te kako bi se ciljanim i transparentnim aktivnostima svih pružatelja socijalnih usluga opravdala vjera stanovništva Virovitičko-podravske županije u sustav socijalne skrbi. Nakon uvida i analize navedene problematike, radna skupina je u definiranju budućih prioriteta razvoja sustava socijalne skrbi težište stavila na najranjivije populacijske skupine u zajednici: starije i nemoćne, djecu i mladež, obitelji i osobe s invaliditetom.

Prvi prioritet je usmjerenost ka problematici starijih i nemoćnih, a opravdan je socijalnim i zdravstveno-statističkim pokazateljima. Za starije i nemoćne osobe očituje se jasna potreba za primjenom suvremenijih oblika skrbi, posebice izvaninstitucionalnih oblika, kako bi starost proživljavali dostojanstveno uz svu potrebnu skrb i pažnju obitelji i zajednice. Na području naše županije, broj starijih i nemoćnih osoba smještenih u institucionalnim oblicima skrbi je ispod hrvatskog prosjeka pa je nedostatak smještajnih kapaciteta doveo i do pritiska na iznalaženje mogućnosti za izgradnju i smještaj u ustanove institucionalne skrbi.

Drugi prioritet koji se nametnuo tijekom definiranja prioriteta je problematika djece i mladih Virovitičko-podravske županije. To se očituje u potrebi za sve većim angažmanom socijalnih djelatnika, službi i ustanova u rješavanju problematike uzrokovane porastom nasilja u obitelji i problematičnih oblika ponašanja u sve mlađim populacijskim skupinama. Obitelj i škola su temeljni društveni oblici u kojima djeca najprije stječu (pozitivni ili negativni) obrasce ponašanja te su samim time to i ciljane skupine kojima treba usmjeriti preventivne aktivnosti u politici prema, dakle obitelji, djeci i mladež.

Ovisnost o alkoholu i/ili drogama kao i problematika slobodnog vremena također je jedan od problema koji izravno utječe na pojavnost nasilja i nasilničkog ponašanja u obitelji i zajednici te je iz tog razloga potrebna posebna i pojačana pozornost stručnjaka u sustavu socijalne skrbi. Sukladno novim zakonskim okvirima iz područja odgoja i obrazovanja nameću brigu i skrb za mlade u PUP tretmanu. Stalno usavršavanje profesionalnog osoblja, ulaganja u istraživanje, cjelovitija baza podataka samo su neke od mjera koje treba poduzeti ukoliko se želi ostvariti uspješna prevencija i suradnja između institucija.

Položaj osoba s teškoćama u razvoju bio je uglavnom u središtu interesa i zaokupljenosti njihovih obitelji i organizacija civilnog društva koje su se karitativno brinule o njihovoj svakodnevnicu. Za ovu kategoriju korisnika potrebno je kontinuirano planirati organizirane oblike pružanja različitih usluga koje su usmjerene od lokalne i regionalne samouprave o čemu smo donijeli zaključak da bi trebalo pojačati sve oblike rada u svakodnevnom životu.

Županijski plan pružanja socijalnih usluga je vrlo značajan za Virovitičko-podravsku županiju budući je to prvi plan ovakve vrste koji će doprinijeti planiranju socijalnih usluga na lokalnoj razini i imati značajnu ulogu u formiranju svijesti o kvaliteti informacija u sustavu socijalne skrbi i potrebi njihovog poboljšavanja. Razvojem socijalnog planiranja na lokalnoj razini poboljšat će se kvaliteta pružanja socijalnih usluga najranjivijim kategorijama stanovništva u smislu da socijalne usluge trebaju biti sveobuhvatne, usmjerene na obitelj, bolje ciljane i čime bi se unaprijedio cjelokupni spektar pružanja socijalnih usluga na lokalnoj razini od prevencije do kakvoće pružanja usluga i do reintegracije korisnika u zajednicu.

Postojeći kapaciteti u ustanovama socijalne skrbi u pogledu smještaja korisnika su limitirani i skupi da bi mogli odgovoriti kvalitetno na sve veće potrebe za pružanjem socijalnih usluga. Provođenjem Pilot projekta razvoja sustava socijalne skrbi došli smo do prijedloga i vizija što bi trebalo učiniti da kvaliteta socijalnih usluga bude što bolja, a ujedno i dostupnija potencijalnim korisnicima. U svezi s tim radna skupina Virovitičko-podravske županije načinila je svoje prijedloge vizije poboljšanja pružanja kvalitete socijalnih usluga putem planiranja socijalnih usluga na lokalnoj razini. Kako bi se županijski plan pružanja socijalnih usluga ostvario neophodno je aktivno uključivanje svih sudionika u tom procesu počevši od ustanova socijalne skrbi, lokalne i regionalne razine, nevladinih udruga, volontera, medijskog praćenja te uključivanja korisnika i pružatelja usluga u utvrđivanje potreba, socijalno planiranje i razvoj usluga na lokalnoj razini, te jačanja međusobnog partnerstva, a sve u cilju realizacije planiranih ciljeva i razvoja usluga na lokalnoj razini, a sve na dobrobit osobama kojima će ta pomoć biti najpotrebnija

Plan razvoja sustava socijalne skrbi nastao tijekom provođenja ovog projekta do sada je najkonkretniji plan kojim su definirane glavne smjernice poboljšanja kvalitete i dostupnosti socijalnih usluga. Ovakvim strateškim planiranjem osigurava se dugoročni kontinuitet i razvoj socijalnih usluga na području naše županije.

U ime Radne skupine
Vesna Šerepac, dipl. pedagog

2. Vizija

Objedinjavanjem svih davatelja socijalnih usluga i njihovom umreženošću, a uz pozitivne resurse pojedinca, otklanjati nepovoljne okolnosti korisnika i zajednice.

3. Misija

Osigurati socijalnu uključenost putem promicanja prava i osnaživanja za neovisno življenje pružanjem različitih socijalnih usluga osobama koje imaju socijalne potrebe, a provedbom usluga socijalne skrbi i programa na lokalnoj razini koja svojom organizacijom rada zadovoljava potrebe krajnjeg korisnika.

4. Ciljevi

Ciljevi imaju više razina i sve bi ih trebalo obuhvatiti:

1. globalni ciljevi (*konačno stanje u kojemu želimo biti nekada u budućnosti*)
2. specifični ciljevi (*učinci koji se mogu objektivno mjeriti*)
3. operativni ciljevi (*opisana konkretna i stvarna ponašanja dionika*).

Tablica 4.1. Ciljevi socijalnog planiranja i razvoja socijalnih usluga

	Kratkoročni ciljevi	Srednjoročni ciljevi
Globalni ciljevi		
Specifični ciljevi		
Operativni ciljevi		

Također bi uz ciljeve trebalo:

1. uočiti i istaknuti vlastite prednosti (snage) u aktivnostima koje izvodimo (što to možemo od zadanoga učiniti)
2. uočiti i istaknuti vlastite nedostatke (slabosti), odnosno prepoznati prostor za osobnim ili skupnim napredovanjem (što bismo trebali učiniti jer smo si zadali kao cilj ali ne možemo...i navesti zašto ne možemo)
3. uočiti i istaknuti vlastite mogućnosti i ograničenja (učiniti samoprocjenu vlastitih kapaciteta za rad na ciljevima).

5. Pregled Virovitičko-podravске županije

5.1 Stanovništvo

Virovitičko-podravska županija ukupno je prema Popisu 2001. godine imala 93.393 stanovnika od čega su 44.846 (48,0%) bili muškarci i 48.543 (52%) bile žene (Tablica 5. 1).

Tablica 5. 1. Stanovništvo Virovitičko-podravске županije i Hrvatske¹

	Republika Hrvatska	Virovitičko-podravska županija	Županija u Hrvatskoj
Ukupno stanovništvo	4.437.460	93.393	2,10
- Muškarci	2.135.900	44.846	2,10
- Žene	2.301.560	48.543	2,11
Prosječna starost	39,3	38,9	
Aktivno stanovništvo u zemlji			
- Ukupno	1.956.619	39.098	2,00
- Udio u ukupnom stanovništvu u zemlji	44,0	41,97	
Osobe s osobnim prihodom	1.147.546	22.765	1,98
Uzdržavano stanovništvo	1.337.295	31.526	2,36
Radni kontingent			
- Ukupno	2.828.632	57.820	2,04
- Muškarci (15-65 g.)	1.475.860	30.611	2,07
- Žene (15-59 g.)	1,352.772	27.209	2,01
Osobe na radu u inozemstvu i članovi porodice koji s njima borave	247.082	4.272	1,73
Poljoprivredno stanovništvo u zemlji			
- Ukupno	245.987	12.906	
- Udio u ukupnom stanovništvu	5,54	13,82	5,25

1 Svi podaci su prema Popisu 2001. godine.

Izvor: Ured državne uprave u Virovitičko-podravskoj županiji - Služba za gospodarstvo 2008. *Županija u brojkama*, Virovitica 2008.

Kako pokazuju podaci u Virovitičko-podravsko županiji 41,97% je aktivno što je za 2 postotna poena niže od udjela za Hrvatsku (44,0%). U Virovitičko-podravskoj županiji 24,38% stanovnika ima osobne prihode, dok je 33,75% stanovnika uzdržavano. U promatranoj županiji radni kontingent čini 57.820 osoba tako da je njegov udio u Hrvatskoj 2,04%. Udio osoba na radu u inozemstvu i članova porodice koji s njima borave iz Virovitičko-podravске županije čini 1,73% ukupnog stanovništva Hrvatske na privremenom radu u inozemstvu. Dok udio poljoprivrednog u ukupnom stanovništvu Hrvatske iznosi 5,54%, u Virovitičko-podravске županiji navedeni je udio gotovo 2 i pol puta veći i iznosi 13,82%.

Prema podacima Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, Područna služba u Virovitici broj korisnika mirovine u posljednje tri godine se povećao za 747 osoba ili 3,9% dok se broj primatelja dječjeg doplatka smanjio za 608 korisnika ili 8,2% (Tablica 5.2).

Tablica 5.2. Broj korisnika mirovine i primatelja dječjeg doplatka

Godina	Korisnici mirovine	Primatelji dječjeg doplatka
2007.	19.089	7.390
2008.	19.411	7.188
2009.	19.836	6.782

Izvor: Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje, Područna služba u Virovitici

Obrazovanje ima presudnu ulogu u postizanju zapošljivosti, nalaženju i zadržavanju radnog mjesta te ostvarivanju razine dohotka. *Županijska razvojna strategija Virovitičko-podravске županije 2007. – 2013.*¹ navodi kako je nepovoljna obrazovna struktura stanovništva županije (Tablica 5.3)

Tablica 5.3 Obrazovna struktura stanovništva Virovitičko-podravске županije

Redni broj	Stupanj obrazovanja	Ukupno	Muškarci	Žene	Udio u ukupnom
1.	Nepismeni	2.760	633	2.127	3,6
2.	Do 3 godine školovanja	4.430	1.372	3.058	5,8
3.	4 - 7 god. školovanja	12.280	4.673	7.607	16,1
4.	Osnovna škola	23.641	10.079	13.562	30,9

¹ Dostupno na <http://www.zupanija.info/zrs/zrs.pdf>

5.	Srednja škola - ukupno	28.340	16.757	11.583	37,1
5a.	3 godine školovanja	18.112	12.390	5.722	23,7
5b.	4 godine školovanja	7.891	3.478	4.413	10,3
5c.	Gimnazija	2.337	889	1.448	3,1
6.	Fakult. obrazov. 2 god.	1.713	946	767	2,2
7.	Fakult. obrazov. 4 god.	2.596	1.444	1.152	3,4

Prema podacima Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo objavljenim u *Izviješću o osobama s invaliditetom u Republici Hrvatskoj*², u Virovitičko-podravskoj županiji na dan 14. prosinca 2009., živjelo je 9.902 osoba s invaliditetom od čega su 6.330 muški (64%) i 3.572 žene (36%). Na taj način osobe s invaliditetom čine 10,6% ukupnog stanovništva županije. Najveći broj osoba s invaliditetom, njih 5.744 (58%), je u radno-aktivnoj dobi. Invaliditet je prisutan u svim dobnim skupinama, a s 5,3% udjelu prisutan je i u dječjoj dobi od 0 do 19 godina. Prema navedenim dobnim skupinama Virovitičko-podravska županija je ispod prosjeka za ukupnu prevalenciju, te prevalenciju u dječjoj dobi i u dobi iznad 65 godina dok je nešto iznad prevalencije prosjeka u radno aktivnoj dobi.

Prema dostupnim podacima o obrazovanju, 81,8% osoba s invaliditetom nema završenu osnovnu školu ili ima samo osnovnoškolsko obrazovanje, 13,4% ima srednju stručnu spremu dok je 1% osoba s visokom ili višom stručnom spremom. Specijalno obrazovanje pohađa ili je završilo 3,8% osoba s invaliditetom.

Prema podacima novoosnovane baze zaposlenih osoba s invaliditetom, u Virovitičko-podravskoj županiji je 115 zaposlenih (zaposleni, privremeno radno nesposobni) osobe s invaliditetom s 73% udjelom muških i 27% udjelom ženskih osoba. Najčešća zvanja kod zaposlenih osoba s invaliditetom su NKV radnik, mlinar i vozač. Osobe s invaliditetom, prema podacima sustava socijalne skrbi, u najvećem broju (74%) žive u obitelji dok ih oko 24% živi samo. Oko 1% osoba s invaliditetom boravi u ustanovi dok ih 0,4% ima udomitelja ili skrbnika. U nezadovoljavajućim uvjetima stanovanja živi oko 25% osoba s invaliditetom. Oko 49% osoba, koje ostvaruju prava iz sustava socijalne skrbi, imaju potrebu za pomoći i njegom u punom opsegu.

² Dostupno na http://www.hzjz.hr/epidemiologija/kron_mas/invalidi09.pdf

Najveći broj osoba ostvaruje svoja invalidska prava preko Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje. U Virovitičko-podravskoj županiji 279 djece ostvaruje pravo na primjereni oblik odgoja i obrazovanja s time da je veći broj dječaka (59%). Najčešći uzrok koji određuju potrebu primjerenog oblika školovanja su intelektualne poteškoće, time da je 71% udio lake mentalne retardacije. U sustavu socijalne skrbi vještačeno je 4007 osoba s invaliditetom odnosno oko 41% ukupnog broja osoba s invaliditetom. U Virovitičko-podravskoj županiji živi 1.422 branitelja s invaliditetom te 239 osoba koje imaju posljedice ratnih djelovanja iz II svjetskog rata ili su civilni invalidi rata i poraća.

Prema podacima Područnog ureda Virovitica Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranja, u 2008. godini bilo je 28 osoba koje su bile korisnici skraćenog radnog vremena, dok je njihov broj u 2009. godini iznosio 27. Istovremeno je broj korisnika dopusta do 7. odnosno 8. godine porastao s 35 na 49.

Prema podacima Ureda za suzbijanje zlouporabe droga objavljenim u *Nacionalnom izvješću za 2008. godinu*³ ukupna stopa osoba liječenih od opojnih droga na 100.000 stanovnika za cijelu Hrvatsku u 2007. godini iznosila je 191,1, dok je u 2006. godini bila 187,2. Za Virovitičko-podravsku županiju navedena stopa bila je 68%. U navedenoj županiji 2007. godine liječeno je 34 osobe, što znači stopu 55,9 na 100.000 stanovnika, od čega je 23 liječeno prvi put, odnosno njihov udio je 67,7%. U razdoblju od 2002. do 2007. godine od posljedica droge je u Virovitičko-podravskoj županiji preminulo 5 osoba.

Venus, Šerepac, Brlas i Koić (2009)⁴ na temelju ispitivanja provedenih 2005. i 2006. zaključuju da se iz dobivenih rezultata može se uočiti kako u ispitivanoj populaciji učenika osnovnih škola nema značajnijih razlika u odgovorima između dvije promatrane godine, te kako niti nema pomaka u trendu. Kod učenika srednjih škola razlike postoje za područje lakše dostupnosti droga, a posebice za promjenu u stavovima vezanim uz podjelu droga. Navedeno upućuje na blago pogoršanje trenda konzumacije i dostupnosti droga, ali i poboljšanje trenda u poznavanju problematike ovisnosti. Ono što zabrinjava, izrazito je pogoršanje trenda u

³ 2008 National Report (2007 data) to the EMCDDA by the Croatian National Drugs Information Unit Croatia, dostupno na [http://www.nijd.uredzadroge.hr/upload/File/Publikacije/Croatian_report_2008.pdf].

⁴ Venus, M., Šerepac, V., Brlas, S., Koić, E., 2009. Trendovi konzumiranja droga među mladima Virovitičko - podravске županije, unutar projekta Zdravlje u Virovitičko-podravskoj županiji, *Hrvatski časopis za javno zdravstvo*, 5 (17), dostupno na <http://www.hcjz.hr/clanak.php?id=13967>

konzumiranju sredstava ovisnosti, kao i dostupnosti droga kod učenika srednjih škola kada ih se uspoređuje sa učenicima osnovnih škola.

Prema podacima Zavoda za javno zdravstvo «Sveti Rok» Virovitičko-podravske županije (Brlas, 200⁵) znatno se povećao opseg aktivnosti Centra za sprječavanje i suzbijanje ovisnosti Virovitica – Slatina. Dok je u 2008. godini ukupno bilo 2.356 neposrednih usluga korisnicima, u 2009. godini je njihov broj iznosio 7.845. U istom se razdoblju broj ovisnika koji su bili korisnici usluga Centra za sprječavanje i suzbijanje ovisnosti povećao sa 190 na 245, odnosno za 28,9%. Posebno je veliko povećanje broja ovisnika alkohola s 46 u 2008. godini na 90 u 2009. godini ili za 97,7%.

5.2 Bruto domaći proizvod, zaposlenost i nezaposlenost

Ekonomska i financijska situacija na različite načine utječe na socijalno stanje društva i položaj građana. Veća gospodarska razvijenost omogućava veće zapošljavanje, dok sužene mogućnosti zapošljavanja nepovoljno utječu na socijalnu sliku stanovništva, siromaštvo i socijalnu izoliranost. Prema pokazatelju bruto domaći proizvod po stanovniku Virovitičko-podravska županija zaostaje u odnosu na prosjek Hrvatske. Dok je razlika između Hrvatske i Virovitičko-podravske županije 2001. godine iznosila 19,1 postotni poen, narasla je na 26,2 postotna poena (tablica 3.4).

Tablica 5.4 BDP po stanovniku za Republiku Hrvatsku, Središnju i Istočnu Hrvatsku i Virovitičko-podravsku županiju

	BDP po stanovniku (u eurima)			BDP po stanovniku (RH=100)		
	2001.	2003.	2006.	2001.	2003.	2006.
Republika Hrvatska	5 752	6 759	8 807	100	100	100
Središnja i Istočna Hrvatska	4 388	4 910	6 340	76,3	72,6	72,0
Virovitičko-podravska županija	4 654	5 176	6 497	80,9	76,6	73,8
Razlika između Hrvatske i Virovitičko-podravske županije	1 098	1 583	2 310	19,1	23,4	26,2

Izvor: Državni zavod za statistiku, različita priopćenja.

Navedeno zaostajanje nije posljedica promjena valutnih vrijednosti jer bruto domaći proizvod izražen u različitim valutama te tablica 3.5 potvrđuje navedene tvrdnje o razmjernom zaostajanju promatrane županije. Prema posljednjim raspoloživim podacima

⁵ Brlas, S. 2009. *Godišnjak za 2009.* Virovitica- Slatina: Zavod za javno zdravstvo «Sveti Rok» Virovitičko-podravske županije Centra za sprječavanje i suzbijanje ovisnosti Virovitica – Slatina, dostupno na http://www.zzjzvpz.hr/centar/izbor/img_izbor/bupl/2009_godisnjak_rada%20_centra.pdf

Tablica 5.5 BDP po stanovnik za Republiku Hrvatsku i Virovitičko-podravsku županiju za 2006. i 2007. godinu u različitim valutama

Područje	Bruto domaći proizvod, mil. kn	Bruto domaći proizvod, mil. EUR	Bruto domaći proizvod, mil. USD	Struktura po županijama, % (Hrvatska = 100)	Bruto domaći proizvod po stanovniku, kn	Bruto domaći proizvod po stanovniku , EUR	Bruto domaći proizvod po stanovniku , USD	Indeks (Hrvatska = 100)
2006. ¹								
Republika Hrvatska	286 341	39 102	49 038	100,0	64 491	8 807	11 045	100,0
Virovitičko-podravsko- županija	4 275	584	732	1,5	47 576	6 497	8 148	73,8
2007. ²								
Republika Hrvatska	314 223	42 833	58 558	100,0	70 835	9 656	13 201	100,0
Virovitičko-podravsko- županija	4 519	616	842	1,4	50 784	6 923	9 464	71,7

Izvor - Državni zavod za statistiku, 2010. *Bruto domaći proizvod za Republiku Hrvatsku, prostorne jedinice za statistiku 2. razine i županije u 2007.*, Priopćenje 12.1.2. dostupno na <http://www.dzs.hr/>

Tablica 5.6 prikazuje ukupan broj zaposlenih po poslovnim subjektima krajem ožujka 2008. godine za Hrvatsku i Virovitičko-podravsku županiju.

Tablica 5.6 Broj zaposleni u poslovnim subjektima po djelatnostima NKD-a 2002., stanje 31. ožujka 2008.

	Republika Hrvatska	Virovitičko-podravsko- županija	Županija u Hrvatskoj (u %)
Ukupno zaposlenih	1 536 166	24 240	1,58
- Muškarci	845 875	13 733	1,62
- Žene	690 291	10 507	1,52

Izvor: Državni zavod za statistiku, 2010. *Statistički ljetopis 2009*. Zagreb: Državni zavod za statistiku, dostupno na <http://www.dzs.hr/>

Udio broja zaposlenih u poslovnim subjektima Virovitičko-podravsko- županije za oko pola postotnog poena je manji od udjela u stanovništvu.

Prema podacima Državnog zavoda za statistiku, stopa registrirane nezaposlenosti krajem 2009. godine na razini Republike Hrvatske bila je 16,1%. Za Virovitičko-podravsku županiju stopa nezaposlenosti u istom razdoblju iznosila je 27,9%. Prema podacima Hrvatskog zavoda za zapošljavanje⁶ krajem 2009. godine u Virovitičko-podravskoj županiji bilo je 8.704 nezaposlenih osoba, od toga 4.844 žena. U odnosu na isto razdoblje 2008. godine stopa

⁶ Hrvatski zavod za zapošljavanje, Područna služba Virovitica, 2010. *Informacija o nezaposlenosti i zapošljavanju u 2009. godini*. Virovitica: Hrvatski zavod za zapošljavanje, Područna služba Virovitica

nezaposlenosti na razini Virovitičko-podravske županije zabilježila je porast od 3,6 postotnih bodova.

Tablica 5.7 Stope registrirane nezaposlenosti po godinama (stanje krajem godine, u %)

	Godina					
	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.
Virovitičko-podravska županiju	29,4	29,5	29,1	25,0	24,3	27,9
Republika Hrvatska	18,4	18,0	17,0	14,7	12,7	16,1

Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje, Područna služba Virovitica, 2010. *Informacija o nezaposlenosti i zapošljavanju u 2009. godini.*

Prema administrativnim statističkim izvorima podataka Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, tijekom 2009. godine u Područnoj službi Virovitica prosječno je mjesečno registrirano 8.343 nezaposlenih osoba, što je 7,9% ili 614 osoba više od prosjeka u 2008. godini. Udio Virovitičko-podravske županije u ukupnoj nezaposlenosti Republike Hrvatske bio je 3%.

U dvanaest mjeseci 2009. godine prosječno je mjesečno evidentirano 4.901 nezaposlena žena, s udjelom 58,7% naspram 3.442 ili 41,3% nezaposlenih muškaraca. Udio nezaposlenih žena smanjio se za 3,3 postotna boda dok se udio nezaposlenih muškaraca povećao u usporedbi s prosjekom 2008. godine.

U strukturi evidentiranih nezaposlenih osoba prema razini zanimanja najveći udio u 2009. godini imaju osobe sa završenom srednjom školom za zanimanja do 3 godine i školom za KV i VKV radnike, njih 3.009 ili 36,1% i osobe sa završenom osnovnom školom (2.770 ili 33,2%). U odnosu na 2008. godinu broj nezaposlenih je porastao na svim razinama obrazovanja.

Prema dobnoj skupini nezaposlenih u 2009. godini, najveći udio u ukupnom broju nezaposlenih imaju osobe od 20-24 godine starosti (15%), te od 25-29 godina starosti (14,1%). U svim dobnim skupinama došlo je do rasta nezaposlenosti u 2009. godini, a pad broja nezaposlenih bilježi samo dobna skupina od 50-54 godine starosti u odnosu na 2008. godinu.

Tijekom 2008. godine u ukupnoj evidentiranoj nezaposlenosti prosječno je bilo 1.686 (20,2%) osoba bez radnog iskustva tj. bez radnog staža. Potkraj 2009. godine na evidenciji je bilo 4.486 (51,5%) osoba koje su čekale na zaposlenje krađe od jedne godine. Dugotrajno nezaposlenih osoba odnosno onih koje su čekale na posao duže od godinu dana bilo je 4.218 ili 48,5% osoba. U odnosu na 2008. godinu, povećao se broj dugotrajno nezaposlenih osoba za 4,2% ili za 169 osoba. Tijekom 2009. godine bilo je prosječno mjesečno evidentirano 748 nezaposlenih hrvatskih branitelja; što je više za 7,8% ili 54 branitelja u odnosu na 2008. godinu. Na području Područne službe Virovitica (stanje krajem 2009. g.) bilo je nezaposleno 118 osoba s invaliditetom što je za 9 osoba manje u odnosu na isto razdoblje 2008. godine. Tijekom 2009. godine HZZ-u, Područnoj službi Virovitica prijavljeno je ukupno 2.848 slobodnih radnih mjesta od strane poslodavaca, što je za 189 slobodnih radnih mjesta ili 6,2% manje u odnosu na isto razdoblje 2008. godine. Tijekom dvanaest mjeseci 2009. godine zaposleno je ukupno 4.014 osoba, što u odnosu na 2008. godinu predstavlja pad od 554 zaposlene osobe ili 12,1%.

5.3 Siromaštvo

Siromaštvo je višedimenzionalno i promjenjivo. Ono može biti: *apsolutno* (vezano uz egzistencijalni minimum), *relativno* (u odnosu na raspodjelu dohotka i ukupno okruženje) i *subjektivno* (subjektivna percepcija). Ono je dinamično, složeno, određeno s postojećim institucijama, te prostorno i rodno (spolno) uvjetovano. Uvjeti i pojavni oblik siromaštva razlikuju se po socijalnim skupinama, vremenu, mjestu i zemlji. Siromaštvo se može razlikovati po rodu, etnitetu, dobi, mjestu (ruralno nasuprot urbanom), te izvoru dohotka. Obično su u kućanstvima djeca i žene više izložene siromaštvu od muškaraca.

Procjena siromaštva u Hrvatskoj (Svjetska banka, 2006⁷) utvrdila je povezanost siromaštva i veličine kućanstva, obilježja glave obitelji (uključujući kućanstva kojima je na čelu žena, kućanstva kojima je glava starija osoba koja ne ostvaruje mirovinu odnosno osoba s niskom razinom obrazovanja) te život na selu. Dok je prosječna stopa apsolutnog siromaštva (linija minimalne ishrane, 2002.-2004.) za Hrvatsku iznosila 12,4%, za Virovitičko-podravska

⁷ The World Bank, 2006. *Croatia: Living Standards Assessment*, Volume 1: *Promoting Social Inclusion and Regional Equity*, Volume 2: Background Papers, Washington and Zagreb: The World Bank Poverty Reduction and Economic Management Unit Europe and Central Asia Region.

županija bila je 20%. Prema istraživanju UNDP-a *Kvaliteta života u Hrvatskoj*⁸ stopa relativnog siromaštva (60% medijana ekvivalentnog nacionalnog dohotka, modificirana OECD ljestvica) iznosila je za Hrvatsku oko 27,3%, a za Virovitičko-podravsku županiju županiji bila je najviša u Hrvatskoj i iznosila je 55%. Županijski BDP-e po stanovniku je oko 72% hrvatskog prosjeka.

Prema istom izvoru, stopa subjektivnog siromaštva (definirana kao postotak kućanstava koja “uz teškoće” ili “uz velike teškoće” podmiruju svoje potrebe) bila je 2006. godine nešto preko 33% za cijelu Hrvatsku, a čak 49% za Virovitičko-podravsku županiju. Konačno, stopa deprivacije (odnosno udio (%) kućanstava koja si ne mogu priuštiti 5 i više od 9 pokazatelja životnog standarda: 1) održati kuću/stan odgovarajuće toplim, 2) platiti jednotjedni godišnji odmor izvan kuće, 3) zamijeniti bilo koji istrošeni namještaj, 4) imati obrok s mesom ili ribom svaki drugi dan ako želi, 5) kupiti novu umjesto rabljene odjeće, 6) pozvati prijatelje ili obitelj na obrok/piće barem jednom mjesečno, 7) imati WC unutar stana, 8) imati automobil, 9) imati perilicu rublja) bila je 2006. godine u Hrvatskoj oko 15%, a u Virovitičko-podravsku županiju čak 24%. Tako je Virovitičko-podravsku županiju u najnepovoljnijem položaju u Hrvatskoj prema pokazateljima relativno i subjektivno siromaštvo.

5.4 Novčani oblici u socijalnoj skrbi

Sustav socijalne skrbi posebno je važan dio sustava socijalne sigurnosti. Sustav socijalne skrbi osigurava javnu i solidarnu pomoć onima kojima je ta pomoć najpotrebnija. Putem socijalne skrbi osiguravaju se prijeko potrebna sredstva i stručna pomoć za život socijalno najugroženijim osobama koje su se zbog bolesti, invaliditeta, nezaposlenosti ili drugih nedaća našle u naročito teškim životnim prilikama. U odnosu na druge dijelove sustava socijalne sigurnosti socijalna skrb je posljednje pribježište koje osigurava zadovoljavanje osnovnih životnih potreba osobama koje svoju socijalnu sigurnost nisu uspjele ostvariti u zdravstvenom, mirovinskom ili nekim drugim dijelovima sustava socijalne sigurnosti (Grad Virovitica, 2010⁹).

⁸ United Nation Development Programme (UNDP), 2006. *Quality Of Life In The Republic Of Croatia And Risk Of Social Exclusion*, Zagreb: United Nation Development Programme, dostupno na www.undp.hr

⁹ Grad Virovitica - Upravni odjel za društvene djelatnosti, 2010. *Informacija o provođenju programa socijalne skrbi u 2009. godini*, Virovitica: Grad Virovitica.

Djelovanjem tog sustava ostvaruje se humana i socijalna dimenzija države i društva. Polazeći od ustavnog određenja Republike Hrvatske kao socijalne države, sustav socijalne skrbi slabim, nemoćnim i drugima zbog nezaposlenosti ili nesposobnosti za rad nezbrinutim osobama, te tjelesno i duševno oštećenoj i socijalno zapuštenoj djeci, jamči posebnu skrb.

Centri za socijalnu skrb su najvažnije mjesto ostvarivanja novčanih naknada u sustavu. Tamo se ostvaruju raznovrsna prava za osobe koje su ispunile uvjete zbog svog materijalnog položaja i/ili drugih poteškoća kao što su pokretljivost, zdravstveni problemi odnosno krizna stanja. Lokalna i županijska tijela vlasti također pružaju pomoć za podmirenje troškova stanovanja i pomoć za ogrjev za kućanstva koja ostvare pravo.

U sustavu socijalne skrbi postoji više materijalnih oblika pomoći (Tablica 3.8).

Tablica 5.8 Novčani oblici u socijalnoj skrbi

Stalna pomoć	Priznaje se samcu ili obitelji koji nemaju sredstava za uzdržavanje a nisu ih u mogućnosti ostvariti svojim radom, prodajom imovine ili ne neki drugi način.
Doplatak za pomoć i njegu	Priznaje se osobi koja uslijed bolesti i starosti nije u mogućnosti sama udovoljiti osnovnim životnim potrebama.
Pomoć i njega u kući	Odnosi se na organiziranu prehranu (nabava i dostava gotovih obroka u kuću)
Osobna invalidnina	Teže tjelesno ili mentalno oštećena osoba ili osoba s težim trajnim promjenama u zdravstvenom stanju- ako je oštećenje nastalo prije 18-e god.
Naknada do zaposlenja	Tjelesno, mentalno ili psihički bolesna osoba nakon završenog osnovnoškolskog, srednjoškolskog ili visokoškolskog obrazovanja
Skrb izvan vlastite obitelji	Podrazumijeva sve oblike smještaja i boravka u domu socijalne skrbi, obiteljskom domu, udomiteljskoj obitelji i organizirano stanovanje
Osobna naknada udomitelju	Za brigu i skrb o korisniku
Pomoć za osobne potrebe korisnika	Korisniku smještaja
Status roditelja njegovatelja	Priznaje se jednom od roditelja uslijed teškog zdravstvenog stanja djeteta
Jednokratna novčana pomoć	Trenutačno zadovoljavanje materijalnih poteškoća
Pomoć za uzdržavanje djeteta	Po obiteljskom zakonu – uslijed neplaćanja alimentacije drugog roditelja

Izvor: Centar za socijalnu skrb, Virovitica, 2010. *Izvjestaj o radu centara za socijalnu skrb virovitica za 2009. godinu*, Virovitica: Centar za socijalnu skrb, Virovitica

Krajem 2009. ukupno je bilo 3.569 korisnika novčanih naknada (Izvor: Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi), što je 3,8% ukupnog stanovništva. Broj osoba koje su primile neki oblik novčanih naknada je bez sumnje manji jer su pojedini korisnici ostvarili pravo na više oblika pomoći. Uzimajući to u obzir, može se procijeniti da je oko 2,5 do 3% stanovnika bilo korisnika novčanih naknada.

Tablica 5.9 Broj korisnika i pomoći u socijalnoj skrbi u Virovitičko-podravskoj županiji - pregled po centrima za socijalnu skrb (stanje kraj 2009.)

Virovitičko-podravska županija	Broj stanovnika	Broj osoba korisnika stalne pomoći	Udjel (%) broja osoba korisnika stalne pomoći u broju stanovnika (4:3)
Slatina	26.181	1.544	5,9
- Orahovica	13.107	297	2,3
Virovitica	43.636	1.332	3,1
- Pitomača	10.465	396	3,8
U k u p n o	93.389	3.569	3,8

Izvor: Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, dostupno na www.mzss.hr

6. Dostignuća i problemi u sustavu socijalne skrbi u Virovitičko-podravskoj županiji

Kao dostignuća u sustavu socijalne skrbi u Virovitičko – podravskoj županiji mogu se navesti:

- *Partnerstvo* državnog i privatnog sektora koje je uspješno u utvrđivanju potreba korisnika, pružanju informacija o raspoloživim uslugama, ostvarivanju savjetovanja i podrške i pružanja usluga te zadovoljavanju potreba korisnika.
- *Decentralizacija* i poboljšanje dostupnosti usluga na cjelokupnom području županije¹⁰.
- *Demokratizacija* u pružanju usluga koja se očituje u zajedničkom planiranju pružanja usluga s korisnicima.
- *Kvalitetna komunikacija* između pružatelja i primatelja usluga koja podrazumijeva otvorenost i međusobno poštovanje.

¹⁰ Potvrdu navedenog ističe Bajan Prokl (2009): "Nizom sastanaka sa predstavnicima Crvenog križa, Pomoći i njege u kući koja djeluje pri Domu za psihički bolesne odrasle osobe Borova, rasporedili smo područja djelovanja pojedine službe: brdovita i Borovi bliža naselja svakodnevno pružaju pomoć i njegu u kući, kao i svakodnevno dovoženje prehrane starijim i samačkim domaćinstvima; nizinska područja (u citiranom pružanju navedene skrbi), prepustili smo CK Virovitica". Bajan Prokl, M., (2009). Realizacija prioriteta "Skrb za stare i nemoćne", unutar projekta Zdravlje u Virovitičko-podravskoj županiji, *Hrvatski časopis za javno zdravstvo*, 5 (17), dostupno na <http://www.hcjz.hr/clanak.php?id=13962>

- *Preventivni programi i edukacija* provode se u mnogo većem broju i može se ocijeniti da su znatno poboljšali stanje socijalne slike Virovitičko-podravске županije.

Kao postignuća u zadnjih 5 godina može se istaknuti:

- Uvođenje programa osobnog asistenta.
- Organiziranje prijevoza za osobe s invaliditetom.
- Razvijanje pomoći i njege u kući korisnika.
- Razvoj udomiteljstva - od 2003. godine do 2007. godine zabilježen je porast udomiteljskih obitelji za 40%¹¹.

Radna skupina je istaknula i veći broj političkih prednosti i nedostataka za daljnji razvoj sustava socijalne skrbi, čiji je spisak u Prilogu.

Kao najveći nedostaci mogu se navesti:

- *Nedostatna novčana sredstva* jer su potreba za primjenom prava i oblika socijalne skrbi postoji i u većem opsegu, ali se ne mogu pružiti korisnicima prvenstveno zbog nedostatka sredstava i ustanova koje bi provodile usluge iz zakona, u prvom redu ustanove za zbrinjavanje starih i nemoćnih osoba kojima je neophodna zdravstvena briga i skrb, te zbrinjavanju žrtava nasilja u obitelji. Kada bi se i htjelo osnovati određenu socijalnu ustanovu ili udrugu nema se potrebnih novčanih sredstava da bi se to ostvarilo. Ujedno, a i slijedom navedenog ozbiljan je problem i nedostatka stručnog kadra koji bi se bavili psiho-socijalnim tretmanima korisnika.
- *Ovisnost o lokalnoj upravi* – nevladine udruge u velikoj mjeri ovise o mogućnosti i (ne)razumijevanju lokalne uprave.
- *Ovisnost o raspisivanju natječaja* – udruge se financiraju programski pa ih to dovodi u nepovoljan položaj i neizvjesnosti u pogledu budućeg pružanja usluga.
- *Udruge se financiraju* od strane Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi i Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti između kojih ponekad nema dovoljno koordinacije i suradnje.

¹¹ Bajan Prokl, M., (2009). Isti izvor.

- Natječaj za dodjelu sredstava raspisuje se *tijekom godine bez ustaljenog kalendara*, a ne na početku ili na kraju godine za sljedeću kalendarsku godinu što pojačava neizvjesnost financijskog položaja udruga i otežava sustavno pružanje usluga.
- U udrugama je prisutan *nedostatak zaposlenih*, pogotovo stručnih djelatnika kao što su defektolozi i ekonomisti, a ponekad ljudi iz različitih razloga nisu spremni na rad, na primjer, kao njegovatelji za obiteljski dom.
- *Nedovoljno je suosjećanje za osobe s invaliditetom*. Zdravi ljudi često ne znaju kako je njima, pa je stoga potrebno više razumijevanja za ljude s invaliditetom.
- *Nedovoljno je poticanje otvaranja socijalnih ustanova i poticanje zapošljavanja* - trebala bi veća pomoći kod otvaranja ustanova i pri zapošljavanju, što bi bilo korisno dok se ustanova "ne dignu na noge".

7. Pregled usluga socijalne skrbi na razini županije

Usluge socijalne skrbi pružaju statutarne (državne) ustanove, nevladin i privatni sektor. Usluge uključuju savjetovanje i informiranje, dnevni boravak, smještaj u udomiteljsku obitelj i u ustanove. Usluge na razini zajednice kao dnevni boravak, pomoć i njega u kući te udomiteljstvo su u Hrvatskoj razmjerno nerazvijene. Važan cilj usluga na razini zajednice je omogućiti osobama ostanak u obitelji ili zajednici koliko god je to moguće.

7.1 Informiranje, savjetovanje i podrška

Osim Centara za socijalnu skrb postoji specijalizirana ustanova Obiteljskog centra koja pruža usluge informiranja, savjetovanja i podrške osobama sa socijalnim poteškoćama i članovima njihovih obitelji.

Tablica 7.1. Prosječan broj korisnika Obiteljskog centra Virovitičko-podravске županije u 2009.

Ime ustanove	Skupina korisnika	Broj* korisnika (u 2009. godini)	Prosjeak u mjesecu (tijekom 2009. godine)	Stručni radnik koji pruža uslugu informiranja, savjetovanja i podrške
Obiteljski centar Virovitičko-podravске županije	- djeca (do 14 god)	97	8	- pedagog/-inja - psiholog/-inja - socijalni(a) radnik/ca - defektolog/inja - pravnik/ca
	- mladi (od 15 do 27 god)	54	5	- pedagog/-inja - psiholog/-inja - socijalni(a) radnik/ca - defektolog/inja - pravnik/ca
	- odrasli	229	19	- pedagog/-inja - psiholog/-inja - socijalni(a) radnik/ca - defektolog/inja - pravnik/ca
	- izvanbračni i bračni partneri	35	3	- pedagog/-inja - psiholog/-inja - socijalni(a) radnik/ca - defektolog/inja - pravnik/ca
	- osobe starije životne dobi	18	2	- pedagog/-inja - psiholog/-inja - socijalni(a) radnik/ca - defektolog/inja - pravnik/ca
	- osobe s invaliditetom i osobe s teškoćama u razvoju	61	5	- pedagog/-inja - psiholog/-inja - socijalni(a) radnik/ca - defektolog/inja - pravnik/ca

* u broj korisnika nije ubrojen broj korisnika uključenih u programske aktivnosti i u ostale aktivnosti Obiteljskog centra Virovitičko-podravске županije. U broj jesu uvršteni samo korisnici usluga savjetovanja.

Nadalje, postoji savjetodavna služba Udruga S.O.S. Telefon - Poziv u pomoć. Broj poziva na S.O.S. liniju u razdoblju od 2001. do 2009. godine povećao se s 413 na 506, time da je prosječan broj u navedenom razdoblju iznosio 465.

Tablica 7.2. Broj korisnika usluga Udruga S.O.S. Telefon - Poziv u pomoć u 2009. godini

Vrsta usluge	Broj pruženih usluga
Telefonsko savjetovanje	506
Psihološko savjetovanje	85
Pravno savjetovanje	57
Savjetovanje za pomoć i podršku	198

Najveći broj korisnika usluga Udruge S.O.S. Telefon - Poziv u pomoć je u dobi od 20 do 40 godina (Tablica 7.3).

Tablica 7.3. Broj korisnika usluga Udruge S.O.S. Telefon - Poziv u pomoć u 2009. godini prema dobi

Dobna kategorija	Broj poziva
do 20 godina	48
20 do 40 godina	238
više od 40 godina	202
nepoznato	18

Prema spolu (rodu) korisnika znatno je veći broj - žena 455 (ili gotovo 90%) nego muškaraca (51 ili 10%).

7.2 Dnevni boravak

Usluge dnevnog boravka pružaju se osobama koje trebaju dodatnu pomoć za ostanak u svojim obiteljima ili u zajednici.

Trenutno postoji 50 mjesta dnevnog boravka na području VPŽ koje pruža Gradsko društvo Crvenog križa Virovitica.

7.4. Usluge dnevnog boravka

Ime /smještaj usluge	Skupina korisnika	Pružatelj	Broj mjesta dnevne skrbi	Lista čekanja (ožujak 2010.)	Broj zaposlenih
Dnevni boravak	Umirovljenici i OSI	GD CK Virovitica	50	nema	3

7.3 Pomoć i njega u kući

Gradsko društvo Crvenog križa Virovitica pruža pomoć i njegu u kući za oko 200 osoba, a Gradsko društvo Crvenog križa Slatina za 30 osoba.

7.4 Udomiteljstvo

Centar za socijalnu skrb Slatina i podružnica Orahovica organiziraju smještaj 70 odraslih i 25 djece u 30 udomiteljskih obitelji.

7.5 Smještaj u ustanove

7.5. Usluge stalnog smještaja

Ime /smještaj usluge	Skupina korisnika	Osnivač	Broj kreveta	Okupiranost	Lista čekanja	Broj osoblja
Smještaj starijih i nemoćnih		Dom Zdenka Slatina	42			
		Dom Toplak Borova	13			
		Dom Vedrana				
		Pitomača	40			
		Dom Vedri dani Orahovica	35			
Smještaj psihički bolesnih osoba		Dom Borova	160			

7.6 Druge usluge

Pučka kuhinja

Gradsko društvo Crvenog križa Virovitica pruža usluge pučke kuhinje za oko 200 osoba, a Dom za psihički bolesne odrasle osobe Borova za približno 60 osoba.

7.7 Prevencija, suzbijanje i liječenje ovisnosti; stanje i oblici rada

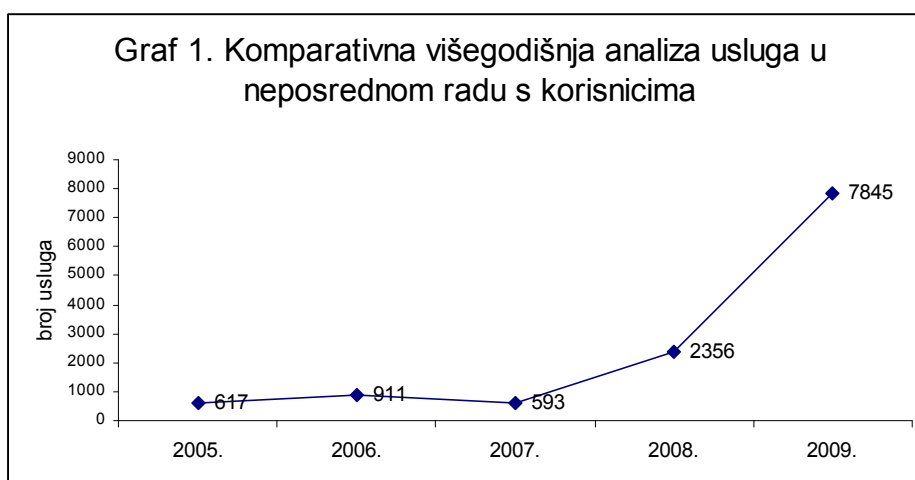
Djelatnost za prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti sa zaštitom mentalnog zdravlja Zavoda za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije referentno je mjesto u Virovitičko-podravskoj županiji koje provodi mjere prevencije, suzbijanja i liječenje ovisnosti. Stručni se postupci provode u okviru Plana i programa rada neposrednim aktivnostima članova stručnoga tima i u suradnji s nadležnim tijelima koje u Virovitičko-podravskoj

županiji sudjeluju u suzbijanju ovisnosti i/ili skrbe o ovisničkoj populaciji. Slijedom ove suradnje 23. veljače 2007. godine u prostorijama Zavoda za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije održan je stručni radni skup na temu protokoliranja postupanja nadležnih tijela Virovitičko-podravske županije koja u svojem radu dolaze do saznanja o osobama koje su u doticaju sa sredstvima ovisnosti. Na poziv tadašnjega Centra za sprječavanje i suzbijanje ovisnosti Zavoda za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije i uz podršku Povjerenstva za suzbijanje bolesti ovisnosti Virovitičko-podravske županije (koje ima koordinativnu ulogu nad subjektima koji provode aktivnosti suzbijanja ovisnosti na području Virovitičko-podravske županije) na skupu su sudjelovali predstavnici: Prekršajnog suda, Općinskog suda (suda za mladež), Općinskog državnog odvjetništva, Centra za socijalnu skrb, Policijske uprave, Povjerenstva za suzbijanje bolesti ovisnosti Virovitičko-podravske županije i Centra za sprječavanje i suzbijanje ovisnosti Zavoda za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije. Zbog progresivne naravi problema ovisnosti u našoj zemlji kao i na našem području, ukazala se potreba povezivanja u zajedničkom radu svih nadležnih tijela koje se u svojem radu susreću s osobama koje su u doticaju sa sredstvima ovisnosti. Svrha je dogovoriti postupanje u situacijama kada pojedino nadležno tijelo tijekom provedbe aktivnosti iz svoje nadležnosti dođe do saznanja o osobama koje su u doticaju sa sredstvima ovisnosti, a kako bi se te osobe što je moguće prije i kvalitetnije uključile u odgovarajući oblik programiranog rada s ciljem odvikavanja ili možebitnog liječenja, te preveniranja daljnjeg ovisničkog ponašanja osobe ili njezinog neodgovarajućeg utjecaja u svojoj socijalnoj okolini. Formirano je uže radno tijelo (radna skupina) sa stručnim predstavnicima svih nadležnih tijela koje je kreiralo ovaj Protokol koji obuhvaća postupanje pojedinog nadležnog tijela u odnosu na preostala.

Mjere i postupci provode se na sve tri razine prevencije (univerzalna, selektivna i indicirana ili primarna, sekundarna i tercijarna), a osnivaju se na pokazateljima iz neposrednog rada s ovisničkom populacijom (savjetodavni rad i liječenje), kao i na pokazateljima provedenih sustavnih istraživanja (Anketa o ovisnostima), posebno među djecom i mladima kao posebno ranjivom populacijom.

Tablica 7.6. Komparativna višegodišnja analiza aktivnosti (usluga) u Centru

Godina	Broj neposrednih usluga u radu s korisnicima (svi članovi tima)	Broj usluga telefonskim putem (razgovori s korisnicima)
2005.	617	58
2006.	911	28
2007.	593	189
2008.	2.356	223
2009.	7.845	251

Tablica 7.7. Ukupan broj ovisnika koji su bili korisnici usluga Centra za sprječavanje i suzbijanje ovisnosti ZZJZ VPŽ do konca 2009. godine

Do konca	Ukupan broj ovisnika	Marihuana	Opijati	Alkohol	AMP, MDMA, BZO	Ostalo (kocka i slično)
2005.	92	36	24	14	0	18
2006.	123	46	28	28	3	18
2007.	154	63	34	30	9	18
2008.	190	72	39	46	15	18
2009.	245	74	42	90	17	22

Tablica 7.8. Trend kretanja broja ovisnika koji su bili korisnici usluga Centra za sprječavanje i suzbijanje ovisnosti ZZJZ VPŽ (prirast u odnosu na prethodnu godinu)

Razdoblje	Ukupan broj ovisnika	Marihuana	Opijati	Alkohol	AMP, MDMA, BZO	Ostalo (kocka i sl.)
2005.-2006.	+33,7 %	+27,8 %	+16,7 %	+100 %	prva tri korisnika u 2006.	18 korisnika do 2005.
2006.-2007.	+25,2 %	+40 %	+21,4 %	+7,1 %	+200 %	nema novih
2007.-2008.	+23,4 %	+14,3 %	+14,7 %	+53,3 %	+66,7 %	nema novih
2008.-2009.	+28,9%	+2,8%	+7,7%	+95,7%	+13,3%	+22,2%

Tablica 7.9. Skupni podaci o ovisnicima i konzumentima droga koji su bili korisnici usluga Centra za sprječavanje i suzbijanje ovisnosti ZZJZ VPŽ tijekom 2009. godine prema sredstvima ovisnosti

Dobna struktura (godine)	OPIJATI		THC		BZO		AMP/MDMA /LSD		ALKOHOL		MTD/BUP	
	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž
do 14	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15-18	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
19-22	0	0	3	0	0	0	0	0	1/1	0	0	0
23-26	0	0	2/2	0	0	0	5/1	0	1/1	0	3/1	0
27-30	0	1	0	0	0	0	3/1	0	2/2	0	1	1/1
31-40	1/1	0	3	0	1	0	0	0	11/9	1/1	1	1
41 i više	1	0	0	0	0	0	0	0	26/24	6/6	3	0
UKUPNO	2	1	8	0	1	0	8	0	41	7	8	2
NOVOPRIDO -ŠLIH	1	0	2	0	0	0	2	0	37	7	1	1
					Muških		Ženskih		Ukupno			
OVISNIKA I KONZUMENATA					68		10		78			
OSTALIH KORISNIKA					31		38		69			
Ukupno					99		48		147			

Uočava se porast zloupotrebe svih sredstava ovisnosti, ali se smanjuje dinamika trenda kod zloupotrebe marihuane, opijata, te kemijskih droga. Suprotno tome, uočava se trend porasta zloupotrebe alkohola i problematičnog i patološkog kockanja. Stoga je potrebo usustaviti suradnju i s udrugama građana koje su programski orijentirane prevenciji i podršci, posebno s klubovima liječenih alkoholičara koji djeluju na području Virovitičko-podravske županije.

7.8. Usluge za osobe s invaliditetom i njihove obitelji

Iz Tablice 7.8.1 vidi se raznovrsnost i mnogobrojnost usluga za osobe s invaliditetom i članove njihovih obitelji. Usluge među ostalim obuhvaćaju prijevoz u školu i na posao te prijevoz na aktivnosti u udruhu, kreativne radionice, osnaživanje članova i slično. U cjelini, može se ocijeniti kako je odgovarajuća razina opsega i kakvoće usluge navedenih programa i edukacije.

Tablica 7.10. Usluge za osobe s invaliditetom i članove njihovih obitelji

Usluge za osobe s invaliditetom ¹ i njihove obitelji	Karakteristike usluge (sažeti opis usluge) ²	Obrazovna razina pružatelja usluge	Broj pružatelja usluge	Dob uobičajenog korisnika usluge	Broj korisnika usluge	Omjer broja pružatelja i korisnika
Prijevoz: u školu	Prije i poslije podne	SSS	2	7 - 15	2	1 : 1
Prijevoz na posao	Prije i poslije podne	SSS	1	35-55	3	1 : 3
Prijevoz: briga za zdravlje	Prije i poslije podne	SSS	2	7 - 70	120	1 : 60
Prijevoz na aktivnosti u udruhu	Prije i poslije podne	SSS	4	10 - 65	60	1 : 15
Prijevoz na izlete	Prije i poslije podne	SSS	8	10 - 65	80	1 : 10
Prijevoz na kulturna, društvena i športska događanja	Prije, poslije podne i navečer	SSS	8	10 - 65	56	1 : 7
Prijevoz za razne druge socijalne potrebe	Prije, poslije podne i navečer	SSS	2	10 - 65	66	1 : 32
Osobni asistent	Prije, poslije podne i navečer	SSS	6	18 - 65	6	1 : 1
Pomoć u kući – paleta usluga prema katalogu	Prije i poslije podne	SSS	6	18 - 85	90	1 : 15
Kreativne radionice	Prije, poslije podne i navečer	SSS	15	7 - 70	75	1 : 5
Psihosocijalno savjetovanje i edukacije članova	Poslije podne	VSS	3	18 - 65	120	1 : 40
Edukacije zajednice (škole, udruge, institucije)	Prije, poslije podne i navečer		5	7 - 50	400	1 : 80
Osnaživanje žena	Poslije podne	VSS	3	20 - 60	30	1 : 10
Poludnevni boravak	Prije i poslije podne	VSS i SSS	8	20 – 50	40	1 : 5

1 - Navoditi odvojeno za djecu i odrasle te po kronološkom kriteriju – od 3. do 7., 16 - 21. god.

2 - Sadržaj usluge, kada se uobičajeno pruža, npr. prije podne, vikendom

8. Prioriteti 2010-2012.

8.1. Načela socijalne skrbi i općenito o uslugama

U pružanju usluga i prava u socijalnoj skrbi u Virovitičko-podravskoj županiji poštivati će se sljedeća načela:

Načelo supsidijarnosti - svatko je prema svojim sposobnostima dužan brinuti se za dostojan život sebe i svojih članova obitelji. Tko ne može osigurati egzistenciju sam svojim radom, pravima koja proizlaze iz rada ili osiguranja, prihodima od imovine ili iz drugih izvora, odnosno naknadama ili primanjima prema drugim propisima ili pomoću onih koji su ga dužni uzdržavati ili na drugi način, ima pravo na novčanu socijalnu pomoć u visini i pod uvjetima određenima Zakonom i podzakonskim aktima.

Načelo pravičnosti - primatelj novčane socijalne pomoći ne može biti u boljem socijalnom položaju od onoga koji sredstva za život stječe radom ili na temelju prava koja proizlaze iz rada.

Načelo jednake dostupnosti socijalnih usluga - dostupnost socijalnih usluga ostvaruje se rasporedom ustanova socijalne skrbi, udruga i drugih pravnih i fizičkih osoba koje pružaju usluge socijalne skrbi i stručnih radnika u djelatnosti socijalne skrbi na području Virovitičko-podravske županije koji će omogućiti stanovništvu podjednake uvjete ostvarivanja socijalnih usluga.

Načelo slobodnog izbora socijalnih usluga i pomoći – korisnik u sustavu ima pravo na slobodan izbor usluga i pomoći u skladu sa svojom odlukom i sklonostima.

8.2. Definiranje socijalne problematike i odabir prioriteta za pojedine skupine korisnika

U određivanju prioriteta za pojedine vrste usluga i skupine korisnika Radna skupina za izradu Plana imala je na umu postojeću mrežu pružatelja i potrebe korisnika, time da se nastojalo izdvojiti prioritete koji su dostižni i ostvarivi u promatranom razdoblju. Navedeni redoslijed u daljnjem tekstu ne znači veću ili manju važnost pojedinih prioriteta ili skupine korisnika nego se nastojalo obuhvatiti sve korisnike i izbjeći preklapanja.

Kod ostvarivanja navedenih prioriteta težište svakako treba staviti na razvoj kombiniranog modela koji umjesto sveprisutne države zadužene za odobravanje socijalnih davanja, zagovara dodatni angažman pojedinaca, obitelji i civilnog društva. U navedenome važno ulogu imaju

širenje primjere dobre prakse (unutar Županije, Hrvatske i s drugim državama), obrazovanje socijalnih i ostalih stručnih radnika u sustavu te primjena interdisciplinarnog pristupa u individualnim procjenama potreba korisnika.

8.3. Usluge za djecu i njihove obitelji

Tablica 8.1.a Usluge za djecu i njihove obitelji

Ustanova	Vrsta usluge (kratak opis)	Pružatelj	Korisnici
Obiteljski centar Virovitičko-podravске županije	Osiguranje provedbe i provedba individualnog i roditeljskog savjetovanja djece i roditelja , a vezano uz područje roditeljstva i područje obrazovanja djece, pitanja rasta i razvoja djece	- pedagoginja - psihologinja - socijalna radnica - defektologinja - pravica	Djeca i roditelji
	Osiguranje provedbe i provedba individualnog i roditeljskog savjetovanja za mlade i roditelje djece u razdoblju adolescencije a vezano uz područje razvojnih promjena, pitanja obrazovanja mladih, pitanja roditeljstva.	- pedagoginja - psihologinja - socijalna radnica - defektologinja - pravica	Mladih i roditelja
	Osiguranje provedbe i provedba partnerskog (za bračne i izvanbračne partnere i partnere u vezi bez obzira na dob korisnika) savjetovanja vezano uz područje partnerskih odnosa, prevenciju nasilja u partnerskim vezama, planiranja obitelji i rođenje djeteta, za podvrgavanje postupku umjetne oplodnje, posvojenje djece.	- pedagoginja - psihologinja - socijalna radnica - pravica	Partneri
	Osiguranje provedbe i provedba obiteljskog savjetovanja vezano uz odnose među članovima u obitelji, podizanje i odgoj djece prevenciju obiteljskog nasilja, prilagodbe na gubitak člana obitelji ili na promjenu izazvane nekim drugim okolnostima (rođenje djece, selidba obitelji, promjena škole, razvod braka, udomljivanje, prekid bračne ili izvanbračne zajednice, posvojenje i drugo)	- pedagoginja - psihologinja - socijalna radnica - defektologinja - pravica	Svi članovi obitelji
	Osiguranje provedbe i provedba individualnog savjetovanja vezano uz osobna pitanja.	- pedagoginja - psihologinja - socijalna radnica - defektologinja - pravica	Sve dobne skupine.
	Informiranje o pravima iz sustava socijalne skrbi, institutu besplatne pravne pomoći i o drugim pravnim pitanjima	- socijalna radnica - pravica	Sve dobne skupine.

Tablica 8.1.b. Preventivni programi

Obiteljski centar Virovitičko-podravske županije	Planiranje, organiziranje i provedba preventivnih programa namijenjenih za: djecu i mlade, buduće roditelje i roditelje, partnere		
	Kratak opis programa	Broj* programa koji se trenutno provode	Suradnici
	- programi namijenjeni za djecu i mlade (programi prevencije vršnjačkog nasilja i nasilja u obitelji, programi učenja socijalnih vještina, edukativne radionice, programi poticanja i podizanje svijesti o pravima djece i mladih, programi usmjereni poticanju korištenja pozitivnih obrazaca ponašanja, programi usmjereni izmjeni stavova, programi poticanja aktivnog korištenja slobodnog vremena, prevencije ovisnosti, zaštite reproduktivnog zdravlja, poticanja volonterizma)	11	- vrtići, odgojno-obrazovne ustanove, Zavod za javno zdravstvo Sveti Rok
	- programi namijenjeni za buduće roditelje i roditelje (programi vezani za planiranje trudnoće, trudnoću i rođenje djeteta, o roditeljstvu, razvoju djeteta, o pravima vezanih za roditelje, o odnosima roditelj – dijete, o odgoju i poticanju rasta i razvoja djeteta, za roditelje djece u razdoblju adolescencije)	5	- vrtići, odgojno-obrazovne ustanove, Zavod za javno zdravstvo Sveti Rok
	- programi namijenjeni za partnere (programi predavanja za buduće bračne i izvanbračne partnere i bračne i izvanbračne partnere.	U tijeku je planiranje izvedbe programskih aktivnosti	- matični uredi
	- programi namijenjeni za osobe s invaliditetom i djecu s teškoćama u razvoju	4	vrtići, udruge odgojno-obrazovne ustanove,

*15 (ukupan broj programskih aktivnosti koje su trenutno u provedbi)

Osnažiti podršku djeci i obiteljima

U nadležnosti županije, gradova i općina:

Osigurati prostor za reklamne ploče Obiteljskog centra Virovitičko-podravske županije s ciljem informiranja građana o postojanju Obiteljskog centra i aktivnostima s ciljem približavanja istih svim građanima Virovitičko-podravske županije.

8.4. Prevencija i liječenje ovisnosti

Prema raspoloživim pokazateljima na razini Republike Hrvatske posljednjih se godina povećala ponuda droga, postala je raznovrsnija, te se posljedično povećala i njena dostupnost. Rezultat je povećan trend konzumiranja droga među mladima u Hrvatskoj. Na području Virovitičko podravske županije prema podacima Centra za sprječavanje i suzbijanje ovisnosti u proteklom je godinama broj registriranih ovisnika rastao, ali je trend rasta usporen za sva sredstva ovisnosti osim za alkohol. Analizirajući broj registriranih ovisnika s obzirom na sredstvo ovisnosti, uočava se najveći broj konzumenata marihuane i alkohola, zatim opijata, skupine AMP/MDMA/BZO, te ostalih droga.

Pravo na zdrav život jedno je od temeljnih prava koje proizlazi iz Ustava Republike Hrvatske i međunarodnih konvencija, te predstavlja pravo pojedinca, a osobito djece, mladeži i obitelji, na zaštitu pred društvenim i drugim okolnostima koje pogoduju zlouporabi opojnih droga. Kako bi se to pravo ostvarilo, nužan je cjelokupan angažman svih subjekata u društvu na unaprjeđenju i provedbi programa prevencije ovisnosti, liječenja i rehabilitacije ovisnika, programa pomoći i zaštite obitelji, kao i smanjenju dostupnosti droga na svim razinama, od suzbijanja organiziranog kriminaliteta do ulične redukcije.

Stoga je izrađen Akcijski plan suzbijanja zlouporabe opojnih droga za Virovitičko podravsku županiju za razdoblje od 2009. do 2012. godine, te isti predstavlja poseban oblik provedbenog plana, kojim se za mjerodavna tijela jedinice lokalne samouprave konkretiziraju ciljevi i mjere iz Nacionalne strategije suzbijanja zlouporabe opojnih droga za 2006.-2012. godinu, kao najvažnijeg strateškog dokumenta na području suzbijanja zlouporabe opojnih droga. Cilj koji se želi postići Akcijskim planom efikasno je, koordinirano i sustavno suzbijanje zlouporabe opojnih droga na području Virovitičko podravske županije, kao i smanjenje zdravstvenih i socijalnih posljedica zlouporabe droga u društvu, posebice među djecom i mladima.

Na razini Virovitičko podravske županije potrebno je, stoga, razvijati mrežu različitih programa, te usklađivati djelatnosti na području problematike zlouporabe droga županijske razine s mjerama na državnoj razini radi ostvarivanja glavnih ciljeva Nacionalne strategije: smanjenja ponude i smanjenja potražnje droga.

Prioriteti Akcijskog plana za Virovitičko podravsku županiju:

1. Unaprijediti mrežu institucija za borbu protiv ovisnosti na lokalnoj razini
2. Unaprijediti preventivne programe za djecu i mlade, te preventivne programe na radnim mjestima, posebice na radnim mjestima s posebnim uvjetima rada
3. Osnajžiti aktivnosti na razini lokalne zajednice, kao i aktivnosti nevladinih organizacija s područja županije
4. Pojačati mjere represivnog aparata u sprječavanju dostupnosti droga i suzbijanju zlouporabe droga
5. Unaprijediti mjere liječenja, tretmana i resocijalizacije ovisnika
6. Unaprijediti mrežu suradnje nadležnih tijela uključenih u različite oblike prevencije i suzbijanja ovisnosti
7. Provoditi znanstveno-stručna istraživanja iz problematike ovisnosti
8. Unaprijediti stručno usavršavanje osoba koji su u doticaju s rizičnom ili ovisničkom populacijom
9. Promovirati vlastiti županijski model prevencije i suzbijanja ovisnosti

Akcijski plan predstavlja konkretne mjere kojima je osnovni cilj unaprjeđenje sveukupnog programa suzbijanja zlouporabe opojnih droga na području Virovitičko podravske županije. U ostvarenju tog cilja nužno je djelovati međuresorski i s podijeljenom odgovornošću jer multidisciplinarnost ove problematike zahtijeva i multidisciplinarno djelovanje, pri čemu se ne smije zanemariti i iznimno važna uloga civilnog društva.

Osnovni ciljevi mjera i aktivnosti iz Akcijskog plana vezani su uz dva glavna cilja Nacionalne strategije:

- **smanjenje potražnje droga**
- **smanjenje dostupnosti droga**
- **smanjenje šteta koje mogu proizaći iz ovisničkog ponašanja**
- **razvijanje sustava prevencije i ranog otkrivanja ovisničkog ponašanja kao i rizičnih činitelja koji do takvoga ponašanja dovode**

Akcijskim planom postiže se definirana odgovornost nositelja mjera i aktivnosti u pojedinim područjima vezanim uz suzbijanje zlouporabe opojnih droga koje su opisane u Nacionalnoj strategiji. Akcijski plan na razini Virovitičko podravske županije obuhvaća sljedeća područja:

1. Koordinaciju
2. Praćenje i informacijski sustav
3. Istraživački rad
4. **Prevenciju ovisnosti među djecom i mladima**
5. Prevenciju ovisnosti putem mjera zaštite obitelji
6. Prevenciju ovisnosti u odgojno–obrazovnom sustavu
7. Prevenciju ovisnosti u sustavu zdravstva
8. Prevenciju ovisnosti u lokalnoj zajednici
9. Zdravstvenu skrb o ovisnicima o drogama
10. **Programe rješavanja socijalne problematike**
11. Suradnju s nevladinim organizacijama uz djelovanje civilnog društva

12. Izobrazbu

13. Suradnju

Za potrebe Plana socijalnih usluga 2010.-2012. identificiraju se kao prioritetne točke 4. i 10. i one su u dijelu koji slijedi detaljnije opisane. Ostale su aktivnosti detaljno opisane Akcijskim planom.

8.4.1. Koordinacija

Cilj 1. Unaprijediti koordinaciju i suradnju među mjerodavnim tijelima na županijskoj razini, kako bi se pridonijelo učinkovitoj i kontinuiranoj provedbi svih mjera iz Nacionalne strategije i osigurao uravnotežen, integriran pristup problematiki droga.

Mjera 1. Stalno praćenje provedbe mjera i aktivnosti iz Akcijskog plana i Nacionalne strategije kroz kontinuiranu koordinaciju i suradnju mjerodavnih tijela kao i nevladinih organizacija na području Virovitičko podravske županije.

Pokazatelji provedbe: Broj provedenih preventivnih programa, broj usvojenih Izvješća Povjerenstva, te broj provedenih zaključaka Povjerenstva u utvrđenom roku.

8.4.2. Praćenje i informacijski sustav

Cilj 1. Oblikovanje i ažuriranje cjelovitog informacijskog sustava kojim bi se pratio problem na području čitave Virovitičko podravske županije

Mjera 1. Prikupljanje i analiza zdravstveno statističkih pokazatelja na području zlorabe opojnih droga u Centru za prevenciju i suzbijanje ovisnosti Zavoda za javno zdravstvo «Sveti Rok» Virovitičko podravske županije.

Pokazatelji provedbe: Izvršenje programa prema zakonskim odredbama, ažurirana baza podataka, redovita godišnja izvještavanja i završno godišnje izvješće.

Mjera 2. Trajno, sustavno i koordinirano planiranje i praćenje provedbe svih aktivnosti i mjera za suzbijanje zlorabe opojnih droga, posebice u pogledu prevencije ovisnosti, na razini Virovitičko podravske županije.

Pokazatelji provedbe: Prema izvršenom.

8.4.3. Istraživački rad

Cilj 1. Provedba stručno znanstvenih istraživanja koja mogu pridonijeti sagledavanju veličine, značajki i kretanja problema ovisnosti na području Virovitičko podravske županije, a osobito istraživanja u samim rizičnim skupinama primjenom metode brze procjene.

Mjera 1. Provedba stručno znanstvenih istraživanja među školskom djecom i mladima s područja županije u vezi sa svim oblicima rizičnog ponašanja (pušenje, rano pijenje, kockanje, zloraba sredstava ovisnosti).

Pokazatelji provedbe: Podaci dobiveni prikupljanjem i analizom ankete, publikacije rezultata ankete.

8.4.4. Prevencija ovisnosti među djecom i mladima

Cilj 1. Kontinuirano educirati djecu i mlade, te cjelokupnu javnost o štetnom utjecaju droga s ciljem promjene stavova mladih o konzumiranju droga kao i jačem razvijanju svijesti javnosti o problemu ovisnosti na razini Virovitičko podravske županije.

Mjera 1. Koordinirati provedbu kampanje borbe protiv ovisnosti.

Tablica 8.2. Aktivnosti, rokovi i nositelji u prevenciji ovisnosti među djecom i mladima

Provedbene aktivnosti	Rokovi izvršenja	Nositelj	Suradnici u provedbi	Financijska sredstva
1. Koordinirati provedbu edukativne i informativne kampanje suzbijanja zlouporabe opojnih droga u Virovitičko podravskoj županiji	Kontinuirano, od 30. svibnja 2010. do 31. prosinca 2011.	Povjerenstvo za suzbijanje ovisnosti Virovitičko podravske županije	Zavod za javno zdravstvo «Sveti Rok» Virovitičko podravske županije, Ured državne uprave u Virovitičko podravskoj županiji, Ured za društvene djelatnosti Virovitičko podravske županije, Obiteljski centar, vanjski suradnici Zavoda, stručnjaci i predstavnici mladih (učenici i studenti), nevladine organizacije	Sredstva iz proračuna Virovitičko podravske županije za rad Povjerenstva sredstva MZSS
2. Koordinacija provedbe edukativne i informativne kampanje suzbijanja zlouporabe opojnih droga na područjima od posebne državne skrbi (PPDS)	Kontinuirano, od 30. svibnja 2010. do 31. prosinca 2011.	Zavod za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko podravske županije	Ured za društvene djelatnosti Virovitičko podravske županije	Sredstva Ministarstva regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva za PSGO, vlastita sredstva ZZJZ-a

Pokazatelji provedbe: Prema izvršenom

Mjera 2. Izraditi program aktivnosti i provesti kampanju borbe protiv ovisnosti.

Pokazatelji provedbe: Program aktivnosti kampanje koji je prihvatilo Povjerenstvo za suzbijanje ovisnosti Virovitičko podravske županije, broj i vrsta izrađenih promotivno-edukativnih materijala, broj i vrsta provedenih programa prema godišnjem izvješću, broj i vrsta provedenih aktivnosti prema godišnjem programu, izvješće Ministarstvu regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva.

8.4.5. Uloga obitelji u prevenciji ovisnosti

Cilj 1. Osnažiti obitelj u cjelini i uspostaviti kvalitetne odnose unutar obitelji u cilju prevencije ovisnosti.

Mjera 1. Organiziranje savjetodavnog rada s djecom i roditeljima u savjetovalištimu vezano uz zlouporabu opojnih droga.

Pokazatelji provedbe: Broj edukacijskih i informativnih aktivnosti vezanih uz prevenciju zlouporabe opojnih droga i promociju zdravih stilova života namijenjenih djeci, mladima i roditeljima.

8.4.6. Prevencija ovisnosti u odgojno – obrazovnom sustavu

Cilj 1. Zaštita zdrave populacije, prepoznavanje i pružanje pomoći učenicima s rizičnim ponašanjima, te stručna pomoć djeci i mladima koji su već počeli konzumirati sredstva ovisnosti.

Mjera 1. U sklopu odgojno-obrazovnog sustava dati važnost i prostor području bolesti ovisnosti.

Pokazatelji provedbe: Broj i vrsta svih provedenih pobrojanih programa na razini Virovitičko podravske županije.

8.4.7. Prevencija ovisnosti u sustavu zdravstva

Cilj 1. Sprječavanje nastanka ovisnosti, pravodobno otkrivanje problema zlorabe, te sprječavanje pogoršanja nastale bolesti u svim stadijima, što uključuje sve oblike tretmana, liječenja i rehabilitacije.

Mjera 1. Provođenje zdravstvenog odgoja te primarna, sekundarna i tercijarna prevencija bolesti ovisnosti.

Pokazatelji provedbe: Broj i vrsta provedenih edukativnih predavanja i tribina, te broj obuhvaćenih osoba, redovita mjesečna izvješća, te evaluacija provedenih postupaka.

8.4.8. Prevencija ovisnosti u lokalnoj zajednici

Cilj 1. Osigurati jednakomjernu dostupnost različitih programa i sadržaja u cijeloj Virovitičko podravskoj županiji sukladno stvarnim potrebama s ciljem smanjenja ponude i smanjenja potražnje.

Mjera 1. Razvijati različite programe prevencije ovisnosti na području županije s ciljem podizanja razine svijesti građana o tom problemu i poticanja različitih građanskih inicijativa na aktivni angažman u sprječavanju problema ovisnosti o drogama.

Pokazatelji provedbe: Broj i vrsta provedenih preventivnih i ostalih programa prema godišnjem izvješću.

8.4.9. Zdravstvena skrb o ovisnicima o drogama

Cilj 1. Smanjenje potražnje opojnih droga i smanjenje štete nastale konzumiranjem opojnih droga.

Mjera 1. Provođenje i nadziranje primjene doktrine, rad s konzumentima i ovisnicima uključujući nadzor nad provođenjem specifične farmakoterapije te savjetovani rad s obiteljima eksperimentatora.

Pokazatelji provedbe: Broj provedenih testiranja i analiza rezultata, broj osoba obuhvaćenih edukacijom i psihoterapijom, broj osoba na terapiji, te evaluacija provedene terapije, kao i broj liječenih ovisnika, te evaluacija provedenih mjera.

Cilj 2. Smanjenje štete nastale uzimanjem opojnih droga.

Mjera 2. Smanjenje smrtnosti od predoziranja opojnim drogama, sprječavanje širenja zaraznih bolesti (HIV/AIDS-a, hepatitisa B i C).

Pokazatelji provedbe: Broj savjetovanja i izvršenih anonimnih testiranja, izrađen preventivni program.

8.4.10. Programi rješavanja socijalne problematike

Cilj 1. Osiguravanje uvjeta za pružanje pravovremene pomoći eksperimentatoru te pomoć obitelji kako bi se pravodobno poduzimale mjere zaštite rizične skupine djece i mladeži te rizičnih obitelji, rano saniranje neprihvatljivih oblika ponašanja i poduzimanje mjera za zaštitu maloljetnika čiji su roditelji na liječenju.

Mjera 1. Poduzimanje odgovarajućih mjera prema rizičnoj skupini djece i mladeži te rizičnim obiteljima.

Tablica 8.3. Aktivnosti, rokovi i nositelji u programima rješavanja socijalne problematike

Provedbene aktivnosti	Rokovi izvršenja	Nositelj	Suradnici u provedbi	Financijska sredstva
1. Poduzimanje mjera obiteljsko – pravne zaštite prema rizičnoj skupini djece i mladeži te rizičnim obiteljima	Kontinuirano, od 01. siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.	Centri za socijalnu skrb	Zavod za javno zdravstvo «Sveti Rok» Virovitičko podravske županije	Redovita sredstva za rad Centara za socijalnu skrb prema godišnjem proračunu
2. Provođenje alternativne sankcije i posebne obveze uvjetovane u pretpripremnom postupku od Državnog odvjetništva	Kontinuirano, od 01. siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.	Centri za socijalnu skrb	Zavod za javno zdravstvo «Sveti Rok» Virovitičko podravske županije	Redovita sredstva za rad Centara za socijalnu skrb prema godišnjem proračunu
3. Provedba zdravstveno-socijalnih intervencija	Kontinuirano, od 01. siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.	Centri za socijalnu skrb	HZZO, Zavod za javno zdravstvo «Sveti Rok» Virovitičko podravske županije	HZZO, MZSS
4. Provedba resocijalizacije ovisnika	Kontinuirano, od 01. siječnja 2009. do 31. prosinca 2011.	Centri za socijalnu skrb	HZZZ, Zavod za javno zdravstvo «Sveti Rok» Virovitičko podravske županije	HZZZ

Pokazatelji provedbe: Pravodobno i redovito poduzimanje mjera obiteljsko – pravne zaštite, te redovito sudjelovanje u provođenju alternativnih sankcija i posebnih obveza.

8.4.11. Suradnja s nevladinim organizacijama i djelovanje civilnog društva

Cilj 1. Ojačati partnerski odnos civilnog društva s državnim institucijama i lokalnom zajednicom kroz sudjelovanje civilnog društva u borbi protiv ovisnosti.

Mjera 1. Suradnja državnih i nevladinih organizacija na provođenju programa smanjenja potražnje i smanjenja ponude droga.

Pokazatelji provedbe: Broj održanih sastanaka i edukacija.

8.4.12. Izobrazba

Cilj 1. Osigurati stalno osposobljavanje iz područja zlouporabe sredstava ovisnosti, te provoditi ciljane edukacije stručnjaka i drugih osoba koje se bave problemom ovisnosti.

Mjera 1. Organizacija edukacija, seminara i radionica za udruge i zdravstvene radnike iz područja suzbijanja zlouporabe opojnih droga.

Pokazatelji provedbe: Broj održanih edukacija, seminara i radionica.

8.4.13. Suradnja

Cilj 1. Prema smjernicama Protokola postupanja i suradnje nadležnih tijela u Virovitičko-podravskoj županiji u slučaju saznanja o osobama koje su u doticaju sa sredstvima ovisnosti razvijati suradnju i transfer informacija o osobama i osoba koje su u doticaju sa sredstvima ovisnosti.

Mjera 1. Promicanje mreže suradnje prema Protokolu postupanja i suradnje nadležnih tijela u Virovitičko-podravskoj županiji u slučaju saznanja o osobama koje su u doticaju sa sredstvima ovisnosti.

Pokazatelji provedbe: Broj kontakata između nadležnih tijela i broj transferiranih osoba unutar mreže suradnje.

8.5. Osobe s invaliditetom

U cilju izjednačenih mogućnosti i neovisnog življenja osoba s invaliditetom (OSI) u lokalnoj zajednici, te osiguranja njihove socijalne uključenosti putem promicanje njihovih prava i osnaživanja, a poštujući pritom vrijednosti i načela djelovanja (humanost, toleranciju, prihvaćanje različitosti, skrb o osobama s invaliditetom, poštivanje ljudskih prava, nenasilje i rad za opće dobro), predlažu se sljedeći strateški i specifični ciljevi za razdoblje 2010. – 2012.

1. Pružanje socijalnih usluga OSI (izvaninstitucionalnih oblika skrbi) te osnaživanje za neovisno življenje na području Virovitičko podravske županije

1.1. Provoditi osnaživanje korisnika kroz psihosocijalno savjetovalište

1.2. Osigurati mobilnost organiziranjem prijevoza osoba s invaliditetom prilagođenim vozilom

1.3. Osigurati što neovisnije življenje OSI kroz usluge osobnog asistenta i pomoći u kući, te poticati izvaninstitucionalne oblike skrbi

1.4. Osigurati uvjete za zdravstveno savjetovalište

1.5. Pokretati programe ekonomskog osnaživanja OSI

2. Afirmirati i promicati prava osoba s invaliditetom

2.1. Senzibilizirati javnost putem informiranja o potrebama i pravima OSI

2.2. Periodično provoditi javne kampanje radi poboljšanja položaja OSI

2.3. Informirati osobe s invaliditetom o njihovim pravima te im osiguravati pomoć u ostvarivanju stečenih prava.

Tablica 8.4. Osobe s invaliditetom

<i>Područje prioriteta</i>	<i>Ciljevi</i>	<i>Zadaci</i>	<i>Aktivnosti</i>	<i>Oblici i metode rada</i>	<i>Dionici u provedbi</i>	<i>Mjesto ostvarivanja</i>	<i>Vrijeme ostvarivanja</i>	<i>Evaluacija</i>
Pomoć i njega u kući	Izvaninstitucionalna skrb za	Razvoj mobilnih timova i formiranja integrirane i kvalitetne mreže pružatelja usluga	Zapošljavanje osoba za pomoć u kući Edukacija izvoditelja	Individualna podrška za 12-15 korisnika po zaposleniku	CZSS, ustanove, Udruga za pružanje socijalnih usluga - usluga podrške	Županija -	3 godine Priprema do	Da srednjoročno
Stanovanje uz podršku za OSI	Izvaninstitucionalna skrb za OSI kojima je potrebama stalni smještaj	Osigurati smještaj kapaciteta u županiji za koje takav oblik skrbi potreban a ne izmještanje u druge županije	Osigurati male kuće ili stanove /nekretnine u vlasništvu države ili JPLS	Stručna podrška u lokalnoj zajednici	CZSS, ustanove, Udruga za promicanje inkluzije JPLS (nekretnine)	Županija (ovisno o raspoloživosti nekretnina i koncentraciji korisnika)	3 godine Priprema do sredine 2011. – analiza potreba do 10 mjeseca 2010.	Da srednjoročno
Poludnevni i dnevni oblici skrbi s rehabilitacijom i/ili specijalizirani rehabilitacijski programi	Osigurati dostupne rehabilitacije + izvaninstitucionalne programe OSI u županiji	Osigurati smještaj kapaciteta u županiji za koje takav oblik skrbi potreban	Raspoloživ prostor za obavljanje djelatnosti	Stručna podrška	CZSS, ustanove, Udruga za promicanje inkluzije JPLS (nekretnine)	Županija (ovisno o raspoloživosti nekretnina i koncentraciji korisnika)	3 godine Priprema do sredine 2011. – analiza potreba do 10. mjeseca 2010	Da srednjoročno
Usluge osobne podrške: Asistenti u nastavi Osobni asistent Radni asistenti	Osigurati neovisno življenje i dostupnost redovnih javnih usluga - inkluzivno obrazovanje djeci s teškoćama u redovnom sustavu ; osobna pomoć i radni asistent	Vidjeti opseg potreba u školama i predškolskim ustanovama te napraviti projekciju Provoditi projekt osobni asistent za 15 OSI Radni asistent – isto utvrditi potrebu	Zapošljavanje asistenata Osiguranje pedagoškog i didaktičkog materijala	Individualna podrška temeljena na potrebama OSI	CZSS, ustanove, Udruga za pružanje usluga osobne podrške MOBMS kroz udruge Fond za profesionalnu rehabilitaciju OSI i HZZ	Županija	3 godine priprema do rujna 2011. - analiza potreba do 10. mjeseca 2010.	Da srednjoročno
Specijalizirani prijevoz – međugradski i lokalni	Osigurati opću mobilnost za osobe otežanog kretanja (osobe u kolicima, teško pokretne osobe	Utvrđiti kolika je potreba za prilagođenim prijevozom – broj prilagođenih vozila za prijevoz osoba u kolicima	Nabava prilagođenih kombija – niskopodnih autobusa za gradski i međugradski prijevoz	podrška temeljena na potrebama OSI	Županijsko prometno poduzeće, udruge Privatni prijevoznici	Županija	3 godine priprema do rujna 2011. - analiza potreba do 10. mjeseca 2010.	Da srednjoročno

8.6. Centri za socijalnu skrb (CZSS)

Tablica 8.5. Aktivnosti Centara za socijalnu skrb

Područje prioriteta	Ciljevi	Zadaci	Aktivnosti	Oblici i metode rada	Dionici u provedbi	Mjesto ostvarivanja	Vrijeme ostvarivanja	Evaluacija
Dostupnost Informacija i usluga na jednom mjestu	Olakšati ostvarivanje prava na novčane pomoć i socijalne usluge, procjena potreba korisnika	Usmjerenost CZSS na korisnika, mogućnost izbora usluge zadovoljstvo radnika u radu, primjeri dobre prakse, partnerski odnos s pružateljima usluga	Reorganizacija rad centara za socijalnu skrb, otvorenost, prisutnost u zajednici	Uvođenje novog modela rada u CZSS, provedba individualnih planova, kontinuirano usavršavanje	Stručni radnici CZSS, Županija, pružatelji usluga, mediji, privatni poslodavci, udruge ustanove	CZSS, lokalna zajednica, županija	Odmah i nastavno	Stručni sastanci tima za kvalitetu, uvođenje standarda kvalitete, povratne informacije....
Skrb za stare i nemoćne	1. Razvijati mrežu smještajnih kapaciteta za psihički bolesne osobe 2. osmisлити program pomoći i njege u kući za istočni dio županije	1. osposobiti i osnažiti udomiteljske obitelji i obiteljske domove za prihvāt psihički bolesnih osoba, razvijati specijalizirano udomiteljstvo i podupirati otvaranje malih domova. 2. dostupnost toplih obroka i pomoći u kući, ravnomjerno, u svim dijelovima županije	Edukacija postojećih udomiteljskih obitelji i obiteljskih domova, pronalaženje novih. Upoznavanje zajednice sa problemom 2. upoznati JLS o potrebitosti i važnosti ovakvog oblika skrbi	Predavanja i radionice, poster, propaganda putem medija, prezentacija putem zavoda za zapošljavanje. 2. sastanci s predstavnicima gradova, općina, CK, privatnih poslodavaca, javljanje na natječaje...	1 i 2. CZSS, udomitelji, obiteljski domovi, gradovi, općine, županija, MOBMS, privatni poslodavci, udruge udomitelja, udruge osoba s invaliditetom, zavod za zapošljavanje, GD CK	Cijela županija, lokalne novine, CZSS, JLS, privatni poslodavci	kontinuirano	Broj novih udomiteljskih obitelji i domova, prekvalifikacija postojećih
Stambena politika	Rješavanje stambenog pitanja samaca, jednoroditeljskih obitelji i obitelji s djecom	Snimiti stanje postojećih socijalnih stanova, sanirati ih i iznaći mogućnosti izgradnje novih. Popisati kuće u gradskom i općinskom vlasništvu s ciljem korištenja	S privatnim poslodavcima dogovoriti uzajamno korisni odnos (npr. "ustup zemljišta za nekoliko	Osnivanje komisije na nivou cijele županije. Upoznavanje zajednice sa potrebitošću rješavanja problematike.	CZSS, županija, gradovi, općine, osnovana komisija, privatni poslodavci u partnerskom odnosu,	Cijelo područje županije, svaka JLS za svog, potrebitog, stanovnika	Osnovati komisiju. U roku od šest mjeseci sačiniti popise po općinama i gradovima, sačiniti jasan	Praćenje rada komisije. Riješeno stambeno pitanje samaca ili obitelji

			stanova“). Problematiku spustiti na gradove i općine kao obavezan dio soc. davanja. Uključivanje udruga. Praćenje i prijavljivanje projekata na razne natječaje	Humanitarnim akcijama (koncerti, osnivanje zaklade) iznaći dodatna financijska sredstva. U financijske planove županije, općina i gradova uvrstiti godišnju stavku kao obavezan dio financijskog plana. Plansko rješavanje po prioritetima.	humanitarne udruge,		plan akcije u danjem roku od šest mjeseci. Početak provedbe za godine dana	
Skrb za djecu i mladež s psihičkim, mentalnim i drugim oštećenjima zdravlja, kao i za djecu i mladež s poremećajima u ponašanju	Stručna pomoć, potpora i osnaživanje obitelji, uključenost djece i mladeži u zajednicu	Edukacija stručnih radnika CZSS, voditelja mjera PBINA i NNIRS, zdravstvenih radnika, sudaca, policije; specijalizacija i redovita edukacija udomiteljskih obitelji, osnaživanje rada udruga i njihova informiranost i umreženost, otklanjanje recidivizma kod poremećaja u ponašanju	Upućivanje radnika CZSS, voditelja mjera PBIN-a i NNIRS, zdravstvenih radnika, sudova, policije odgojnih institucija, udomitelja, udruga na ciljane edukacije; potpora udrugama, primjeri dobre prakse, upoznavanje i uključivanje zajednice	Objedinjenost podataka o radu institucija i udruga i njihovih programa na jednom mjestu, informiranost i dostupnost seminarima i radionicama na nivou RH, protok informacija, usklađenost financijskih planova CZSS, odgojnih institucija i županije, okrugli stolovi , tribine, plakati, mediji, dostupnost trenutne informacije	CZSS, Obiteljski Centar, zdravstvene ustanove , sudovi, policija, osnovne i srednje škole, učenički dom, srodne udruge, mediji	Županija virovitičko podravska	Dosljedno i kontinuirano	Praćenje obitelji, efektivnost stručnog rada, zadovoljstvo-nezadovoljstvo obitelji i stručnih aktera, povratna informacija zajednice

8.7. Obiteljski centar

Tablica 8.6. Aktivnosti Obiteljskog centra

Područje prioriteta	Ciljevi	Zadaci	Aktivnost	Oblici i metode rada	Dionici u provedbi	Mjesto ostvarivanja	Vrijeme ostvarivanja	Evalucija
Osnaživanje obitelji	Jačanje pozitivnih resursa obitelji.	Savjetodavnim i preventivnim radom pružati stručnu pomoć i potporu u vezi s partnerskim odnosima, roditeljstvom, odrastanjem, osobnim razvojem te nošenjem sa svakodnevnim životom obitelji. Poticati i razvijati rad u zajednici, volonterski rad i rad udruga građana koje su potpora roditeljima, obitelji i socijalno osjetljivim skupinama stanovništva.	1. pružati savjetodavnih usluga članovima obitelji 2. organizirati i provoditi radionice, predavanja, tribine, okrugle stolove, a vezano za područje partnerskih odnosa, roditeljstva, odrastanja, osobnog rasta i razvoja te nošenjem sa svakodnevnim životom obitelji 3. surađivati s udrugama osnovanih za pomoć djeci i mladima i/ili koje u svom radu uključuju djecu i mlade 4. poticati aktivnu participaciju mladih i građana u kreiranju i provođenju preventivnih programa i aktivnosti na području zajednice 5. surađivati s udrugama osnovanih za pomoć djeci s teškoćama u razvoju ili osobama s invaliditetom i/ili koje u svom radu uključuju djecu s teškoćama u razvoju ili osobe s invaliditetom	Individualno, grupno, obiteljsko, roditeljsko, partnersko savjetovanje. Obiteljska terapija, radionice, predavanja, tribine, okrugli stolovi, medijsko istupanje, tiskanje edukativnih i promotivnih materijala.	Obiteljski centar, odgojno obrazovne ustanove, CZSS, ZZJZ, civilno društvo, GSM, ŽSM	Obiteljski centar Virovitičko-podravske županije, odgojno – obrazovne ustanove, prigodni javni prostor	Kontinuirano	Praćenje broja pruženih savjetodavnih usluga tijekom kalendarske godine, te broja ostalih aktivnosti (radionica, tribina, okruglih stolova) kao i broja dionika koji su bili uključeni u pojedinim aktivnostima,

Osvješćivanje obiteljskih vrijednosti	Promocija obiteljskih vrijednosti i uloge obitelji u zajednici.	Poticati odgovorno roditeljstvo i skrb o članovima obitelji, te pozitivno ozračje za obitelj, Provoditi mjere i aktivnosti po nacionalnim dokumentima u nadležnosti obiteljskih centara te Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti	1. organizirati i provoditi aktivnosti – radionice, okrugle stolove, predavanja, tribine i ostale aktivnosti u skladu s nacionalnim dokumentima, mjerama i aktivnostima usmjerenih na osvještavanju i promicanju obiteljskih vrijednosti	Radionice, predavanja, tribine, okrugli stolovi, medijsko istupanje, tiskanje edukativnih i promotivnih materijala.	Obiteljski centar, odgojno obrazovne ustanove, CZSS, ZZJZ, civilno društvo, GSM, ŽSM	Obiteljski centar Virovitičko-podravске županije, odgojno – obrazovne ustanove, prigodni javni prostor	Kontinuirano, s naglaskom na obilježavanje značajnih datuma i provedbom tekućih kampanja	Praćenje provedenih mjera i aktivnosti te pokrivenost provedbe nacionalnih dokumenata kao i broj dionika na razini Županije koji su bili uključeni u provedbi
Prepoznavanje i prevencija obiteljskih poteškoća	Spriječiti pojavu i razvoj obiteljskih poteškoća.	Socijalno osnaživati, pružati skrb i potporu djeci s teškoćama u razvoju i osobama s invaliditetom, te njihovim obiteljima. Organizirati programe, radionice, predavanja, tribine, okrugle stolove, medijska istupanja i preventivne programe s ciljem pružanja usluga korisnicima, te senzibiliziranja i educiranja javnosti i pojedinaca o specifičnim temama i problemima.	1. organizirati i provedba programa potpore i podrške 2. organizirati programe usmjerene na bavljenje specifičnim temama i problema (problem ovisnosti, nasilja u partnerskim vezama, poremećaja u ponašanju i sl.)	Individualno, grupno, obiteljsko, roditeljsko, partnersko savjetovanje. Radionice, predavanja.	Obiteljski centar, odgojno obrazovne ustanove, CZSS, ZZJZ, civilno društvo, GSM, ŽSM	Obiteljski centar Virovitičko-podravске županije, odgojno – obrazovne ustanove, prigodni javni prostor	Kontinuirano	Praćenje broja programskih aktivnosti provedene tijekom kalendarske godine, praćenje provedenih ciljeva programa kao i broj uključenih korisnika.
Tretman obitelji i pojedinih članova	Pružiti pomoć/podršku obitelji u potrebi.	Pružiti stručnu pomoć i usluga savjetovanja, dijagnostike i tretmana pojedinim članovima obitelji, partnerima i obitelji u različitim problemskim situacijama (npr. zbog teškoća vezano uz teškoće u razvoju, osobni invaliditet ili invaliditet člana obitelji, promijenjene životne okolnosti, gubitak člana	1. provedba individualnog, grupnog, obiteljskog, partnerskog savjetovanja 2. provedba dijagnostike 3. provedba tretmana	Individualno, grupno, obiteljsko, roditeljsko, partnersko savjetovanje. Obiteljska terapija	Obiteljski centar Virovitičko-podravске županije, CZSS, ZZJZ	Obiteljski centar Virovitičko-podravске županije	Kontinuirano, dok traje savjetovanje, dijagnostika i tretman	Praćenje uključenih korisnika savjetodavni, dijagnostičkih i tretmanskih usluga tijekom kalendarske godine

		obitelji, materijalne poteškoće, teškoće u odgoju djece i sl.).						
Podizanje kompetencije i pristupačnosti usluga stručnjaka koji se bave problematikom zaštite i skrbi o obitelji	Umrežiti stručnjake i podizati kompetencije stručnjaka.	Podizanje kompetencije stručnjaka i poticanje suradnje među različitim ustanovama i izvaninstitucionalnih organizacija, a koji rade na području djece, mladih i području obitelji ili u svom radu uključuju djecu, mlade i obitelj. Osigurati pristupačnost uslugama namijenjeni zaštiti i skrbi obitelji.	1. organizirati i provoditi seminara, okruglih stolova, tribina i radionica na kojima će sudjelovati ini stručnjaci s područja Virovitičko-podravske županije 2. uključivanje stručnjaka koje se bave tematikom zaštite i skrbi o obitelji u razna radna i savjetodavna tijela koja djeluju na području regionalne i lokalne zajednice 3. evaluacija i objava pokazatelja o provedenim aktivnostima usmjerenih zaštiti i skrbi o obitelji 4. poticanje prostorne mobilnosti korisnika (npr. subvencioniranjem troškova javnog prijevoza) 5. poticanje decentralizacije usluga i mobilizacije stručnjaka (npr. osiguranjem podmirenja putnih troškova, osiguranje prostora za provedbu programa i savjetodavnog rada Obiteljskog centra na području Virovitičko-podravske županije)	Seminari, predavanja, konferencije, treninzi, radionice.	Obiteljski centar, odgojno obrazovne ustanove, CZSS, ZZJZ, civilno društvo, GSM, ŽSM	Ovisno o mjestu provedbe i provoditelju edukacije	Kontinuirano	Praćenje sudjelovanje stručnjaka na seminarima, predavanjima, treninzima i ostalim oblicima podizanja stručne kompetencije.

8.8. Zavod za javno zdravstvo (ZZJZ)

Tablica 8.7. Aktivnosti zavoda za javno zdravstvo

<i>Područje prioriteta</i>	<i>Ciljevi</i>	<i>Zadaci</i>	<i>Aktivnosti</i>	<i>Oblici i metode rada</i>	<i>Dionici u provedbi</i>	<i>Mjesto ostvarivanja</i>	<i>Vrijeme ostvarivanja</i>	<i>Evaluacija</i>
Prevenција ovisnosti	Spriječiti pojavu i razvoj ovisničkog ponašanja, posebno među djecom i mladima (primarna prevencija)	Osmisliti i provesti aktivnosti usmjerene preveniranju ovisničkog ponašanja, posebno kod djece i mladih.	Provoditi mjere primarne prevencije u odgojno-obrazovnim ustanovama.	Predavanja, radionice i tribine u odgojno-obrazovnim ustanovama.	ZZJZ, Obiteljski centar, odgojno-obrazovne ustanove.	Odgojno-obrazovne ustanove.	Tijekom nastavne godine.	Evaluacijskim listićima koje ispunjavaju dionici.
Intersektor-ska suradnja na prevenciji i suzbijanju ovisnosti	Umrežiti nadležna tijela u suradnji radi protoka podataka i osoba.	Oživotvoriti postojeći protokol suradnje na županijskoj razini.	Neposredno dogovarati transfer podataka i osoba.	Periodični sastanci, prepiska, provedba izrečenih mjera.	Sva nadležna tijela prema Protokolu.	Službeni prostori nadležnih tijela.	Kontinuirano.	Broj sastanaka, razmijenjenih podataka i upućenih osoba.
Izvanbolničko liječenje i resocijalizacija ovisnika	Liječenje, izlječenje i resocijalizacija ovisnika.	Uključiti što više ovisnika u sustav zdravstvene i socijalne skrbi.	Liječiti i resocijalizirati ovisnike.	Liječenje, savjetodavni rad, stručno osposobljavanje, zdravstveno-socijalne intervencije.	Zdravstvene ustanove, CZSS, Zavod za zapošljavanje.	Ordinacije liječnika, ZZJZ, CZSS, Zavod za zapošljavanje.	Dok traje liječenje i resocijalizacija (individualno usmjereno).	Podaci o broju liječenih ovisnika i ovisnika uključenih u projekt resocijalizacije.
Savjetodavni rad i podrška	Spriječiti razvoj ovisničkog ponašanja i smanjiti štetu nastalu zloupotrebom sredstava ovisnosti (sekundarna i tercijarna prevencija).	Pružiti podršku vulnerabilnim pojedincima i skupinama	Educirati, rehabilitirati i osnažiti ovisnike i vulnerabilne pojedince i skupine.	Psihoedukacija i rehabilitacija.	ZZJZ, Obiteljski centar, CZSS, liječnici koji sudjeluju u liječenju.	Ordinacije liječnika, ZZJZ, CZSS.	Dok traje liječenje i/ili rehabilitacija (individualno usmjereno).	Podaci o broju liječenih, psihoeduciranih i/ili rehabilitiranih ovisnika i ostalih pojedinaca.
Suzbijanje alkoholizma i liječenje alkoholičara	Suzbiti širenje i koordinirati liječenje alkoholizma kao javnozdravstvenog problema.	Koordinirati aktivnosti suzbijanja alkoholizma i liječenja alkoholičara.	Prevenirati alkoholizam i liječiti alkoholičare.	Liječenje, savjetodavni rad, socijalno-zdravstvene intervencije.	ZZJZ, KLA, Obiteljski centar, CZSS, liječnici koji sudjeluju u liječenju.	Prostorije KLA, ZZJZ, Obiteljski centar, obiteljski domovi, ordinacije liječnika.	Dok traje liječenje i/ili rehabilitacija (individualno usmjereno).	Podaci o broju liječenih, i/ili rehabilitiranih (u apstinenciji) alkoholičara.

8.9. Hrvatski zavod za zapošljavanje Područna služba Virovitica

5 prioriteta za naredno razdoblje:

1. Stvoriti i razviti lokalna partnerstva za zapošljavanje između dionika na tržištu rada
2. Identificirati u suradnji sa ostalim institucijama na lokalnoj razini dugotrajno nezaposlene osobe iz ranjivih skupina (osobe s invaliditetom, hrvatski branitelji, djeca i supružnici s 4 i više malodobne djece, roditelji djece s posebnim potrebama, roditelji djece oboljele od malignih bolesti, žrtve obiteljskog nasilja, liječeni ovisnici, žrtve trgovanja ljudima, azilanti, mlade osobe koje su izašle iz sustava skrbi domova za djecu, povratnici s odsluženja zatvorske kazne i korisnici prava po Zakonu o socijalnoj skrbi
3. Nastaviti sa savjetodavnim radom i podrškom posebnim skupinama nezaposlenih
4. potaknuti socijalnu uključenost i ublažiti socijalne posljedice nezaposlenosti, te povećati motiviranost za zapošljavanje dugotrajno nezaposlenih osoba i dugih ranjivih skupina nezaposlenih
5. Proširiti obuhvat srednjeg i visokog obrazovanja te programa za obrazovanje odraslih u skladu sa potrebama na tržištu rada

Tablica 8.7. Aktivnosti Zavoda za zapošljavanje Područna služba Virovitica

Područje prioriteta	Ciljevi	Zadaće	Aktivnosti	Oblici i metode rada	Dionici u provedbi	Mjesto ostvarivanja	Vrijeme ostvarivanja	Evalucija
Lokalna partnerstva	Oformiti i razviti lokalna partnerstva	Osmisliti akcijski plan zapošljavanja na području VPŽ i strategiju razvoja ljudskih potencijala	Provoditi analize tržišta rada, provoditi akcijski plan zapošljavanja	sastanci predstavnika vijeća lokalnog partnerstva	HGK, HOK, lokalna samouprava, razvojne agencije, udruge, poslodavci, sindikati, obrazovne institucije, i dr. dionici na tržištu rada	HZZ PS Virovitica,	Tijekom godine	Izrađena analiza stanja nezaposlenosti i zapošljavanja na području VPŽ, izrađena Strategija razvoja ljudskih potencijala za VPŽ
Rad s dugotrajno nezaposlenim osoba	Aktivno uključivanje dugotrajno nezaposlenih osoba na tržište rada	Identificiranje na lokalnoj razini dugotrajno nezaposlenih osoba iz ranjivih skupina (invalidi, hrvatski branitelji, žrtve obiteljskog nasilja, liječeni ovisnici, roditelji djece oboljele od malignih bolesti...)	Analiza podataka HZZ PS Virovitica o broju dugotrajno nezaposlenih osoba, financiranje i sufinanciranje javnih radova	Razmjena podataka, okrugli stolovi, sastanci predstavnika vijeća lokalnog partnerstva	HZZ PS Virovitica, centra za soc. skrb, lokalnih samouprava, poslodavaca i drugih dionika na tržištu rada	Hrvatski zavod za zapošljavanje, Centar za socijalnu skrb., obiteljski centar, udruge.	kontinuirano	Podaci o broju obrazovanih nezaposlenih osoba, obuhvaćenih javnim radovima , zaposlenih iz ciljne skupine, broj dugotrajno nezaposlenih osoba u evidenciji nezaposlenih
Savjetodavni rad i podrška	Sprečavanje ulaska nezaposlenih osoba u dugotrajnu nezaposlenost	Pružanje podrške, aktiviranje i savjetovanje nezaposlenih osoba	Obrazovati, osnaživati i poticati nezaposlene osobe na aktivan pristup tržištu rada korištenjem usluga HZZ a za nezaposlene osobe	Grupna informiranja, individualna savjetovanja, grupna savjetovanja, timske obrade	HZZ PS Virovitica, centar za socijalnu skrb, obiteljski centar, udruge	HZZ PS Virovitica	kontinuirano	Statistički podaci HZZ-a
Potaknuti socijalnu uključenost	Povećanje zapošljivosti	Postizanje većeg nivoa socijalne uključenosti nezaposlenih osoba, smanjenje broja dugotrajno nezaposlenih osoba, otklanjanje diskriminacije	Osnaživanje i obrazovanje za stjecanje dodatnih sposobnosti i vještina nezaposlenih osoba, poticajne mjere za sufinanciranje	Grupna informiranja, radionice za nezaposlene osobe, timska obrada nezaposlenih osoba,	HZZ PS Virovitica Udruge, centar za soc. skrb, obiteljski centar, poslodavci	Hrvatski zavod za zapošljavanje, Centar za socijalnu skrb., obiteljski centar, obrazovne institucije, jedinice lokalne samouprave	kontinuirano	Podaci o broju osoba uključenih u edukacije, informiranja

			osjetljivih skupina nezaposlenih					
Proširiti programe obrazovanja	Usklađivanje programa obrazovanja s potrebama na tržištu rada	Definiranje deficitarnih zanimanja na području VPŽ kao i identificiranje potreba za novim zanimanjima a u skladu s potrebama na lokalnom tržištu radne snage	analiza stanja na tržištu rada, osmišljavanje novih programa redovnog obrazovanja i obrazovanja odraslih na području VPŽ, poticanje cjeloživotnog učenja, financiranje obrazovanja nezaposlenih osoba, stipendiranje učenika i studenata	Sastanci , okrugli stolovi, anketiranje učenika osmih razreda o profesionalnim namjerama, profesionalno informiranje i savjetovanje učenika, Sajam poslova, profesionalno savjetovanje nezaposlenih osoba , stručna osposobljavanja nezaposlenih osoba	Udruga poslodavca, obrazovne ustanova ,lokalna samouprava, HGK, HOK-a, HZZ PS Virovitica ...	Hrvatski zavod za zapošljavanje, obrazovne institucije, jedinice lokalne samouprave, HGK, HOK	kontinuirano	Analiza stanja na tržištu rada, anketa poslodavca

9. Financijski pokazatelji za Virovitičko-podravsku županiju

Ukupna sredstva u Virovitičko-podravskoj županiji za socijalnu skrb (centri i domovi) u 2009. godini iznosila su 7,3 milijuna kuna. S obzirom na izvore sredstava, najvažnija su lokalna sredstva koja čine 53,86% ukupnih sredstava. Slijede ih županijska sredstva s 34,79%, dok su sredstva središnje države razmjerno mala i sudjeluju s 11,35%. Prema namjeni većina rashoda (83,59%) bila je za programe socijalne, zdravstvene zaštite i pomoći, dok je preostali iznos (16,41%) bio za centre (Tablica 9.1).

Tablica 9.1 Zbirna tablica ukupnih sredstva u Virovitičko-podravskoj županiji za socijalnu skrb u 2009.

Izvor sredstava	Centri	Programi socijalne, zdravstvene zaštite i pomoći	Ukupno po izvorima sredstava
Središnja država	838.997		838.997
Županija	373.493	2.197.653	2.571.146
Lokalna sredstva		3.980.449	3.980.449
Drugo			
Ukupna sredstva	1.212.490	6.178.102,00	7.390.592

Od ukupnih lokalnih sredstava 271 tisuća kuna ili 6,82% sredstava izdvaja se za 506 korisnika primatelja pomoći za podmirenje troškova stanovanja (Tablica 9.2), dok se preostalih 3,7 milijuna kuna troši na raznovrsne oblike pomoći (Tablica 9.3).

Tablica 9.2 Ukupna lokalna sredstva u Virovitičko-podravskoj županiji pomoć za podmirenje troškova stanovanja u 2009.

Vrsta prava	UKUPNO	
Pomoć za podmirenje troškova stanovanja	broj korisnika	sredstva
a) samac	113	30.317
b) obitelj	393	241.196
Ukupno	506	271.513

Preostala lokalna sredstva u iznosu od 3,7 milijuna kuna koristilo je 14.772 osobe. Najveći broj korisnika je u skupini sufinanciranje troškova odvoza komunalnog otpada (5.508) ali za to se izdvaja razmjerno mali dio sredstava (55.080 ili 1,48% ukupnih sredstava). Prema broju korisnika (1.555) značajno je sufinanciranje troškova prijevoza učenika, ali se razmjerno (30,85%) najviše izdvaja za pomoć za opremu novorođenog djeteta koju je ostvarilo 884 primatelja.

Tablica 9.3 Ukupnih lokalna sredstva u Virovitičko-podravskoj županiji pomoć za troškova van standarda u 2009.

*van standarda	UKUPNO	
Vrsta prava	broj korisnika	sredstva
Jednokratna pomoć	784	511.585
Pomoć i njega u kući	317	152.420
Subvencioniranje troškova pomoći u prehrani	1.275	292.324
Subvencija troškova dostave hrane (pomoć i njega u kući)	124	47.285
Pomoć za opremu novorođenog djeteta	884	1.144.222
Različiti materijalni oblici pomoći	1.275	256.554
Pogrebni troškovi	21	96.221
Sufinanciranje troškova prijevoza učenika	1.555	563.342
Pomoć učenicima i studentima (stipendije i drugo)	684	362.257
Sufinanciranje troškova odvoza komunalnog otpada	5.508	55.080
Sufinanciranje troškova predškolskog odgoja za dijete s posebnim potrebama	6	6.000
Otpis komunalne naknade socijalnim slučajevima	15	1.995
Pomoć za smještaj djece u vrtić	182	58.380
Rješavanje nužnog smještaja socijalno ugroženih obitelji	4	21.689
Ostalo	2.138	139.582
Ukupno	14.772	3.708.936

Županijska sredstva u iznosu 2,9 milijuna kuna potrošena su za redovnu djelatnost centara za socijalnu skrb (1,2 milijuna kuna ili 41,85%) i za programe socijalne zaštite (1,7 milijuna kuna ili 58,15%) (Tablica 9.4).

Tablica 9.4 Ukupna županijska sredstva za redovnu djelatnost centara za socijalnu skrb i programe socijalne zaštite u Virovitičko-podravskoj županiji u 2009.

Za redovnu djelatnost centara za socijalnu skrb	1.212.490	
		Broj korisnika
Program socijalne zaštite	1.684.900	
Tekuće pomoći središnjem, županijskim, gradskim i općinskim proračunima - Pomoć za ogrjev	1.464.900	1542
Tekuće donacije udrugama građana i političkim strankama - Sufinanciranje Županijskog Crvenog križa	220.000	
Ukupno:	2.897.390	

Od ukupnih rashoda za programe socijalne zaštite na pomoć za ogrjev za 1542 primatelja u 2009. godini potrošeno je 1,46 milijuna kuna ili 86,9%, dok je preostalih 220 tisuća kuna (ili 13,1%) izdvojeno za tekuće donacije udrugama građana i političkim strankama, odnosno sufinanciranje Županijskog Crvenog križa.

Tablica 9.5 Ukupna županijska sredstva u Virovitičko-podravskoj županiji za troškove programa van standarda u 2009.

*van standarda		
	Ukupno doznačeno	Struktura
Program zdravstvene zaštite		
Socijalna medicina i zdravstvena statistika	20.000	3,90
Hrvatska mreža zdravih gradova	7.000	1,37
Financiranje tiskanja knjige "Projekt zdravih gradova-djelotvorno znanje za zdravlje"	5.000	0,98
Prevenција zloporabe opojnih droga	100.000	19,50
	132.000	25,74
Program socijalne zaštite		
Financijska potpora za rad udruga (iz područja socijalne skrbi/zaštite)	305.000	59,48
Najam stana za mlade iznad 18 godina (koji gube pravo na udomiteljsku obitelj)	15.000	2,93
Dom za psihički bolesne odrasle osobe Borova-adaptacija kantine i prostora za radno-okupacijske terapije	50.000	9,75
Sufinanciranje programa "Putokaz" OC Virovitica-proširenje mreže savjetovališta izvan sjedišta Centra	10.752	2,10
	380.752	74,26
UKUPNO:	512.753	100,00

Ukupna županijska sredstva u Virovitičko-podravskoj županiji za troškove programa van standarda u 2009. u iznosu od gotovo 513 tisuća kuna utrošena su programe zdravstvene zaštite u iznosu 132 tisuće kuna ili 25,7%, dok je preostalih nešto više od 380 tisuća kuna ili

74,3% izdvojeno za programe socijalne zaštite. Od tih je sredstava 305 tisuća kuna ili 80,1% utrošeno za financijske potpore za rad udruga iz područja socijalne skrbi ili zaštite.

10. Provedba i praćenje

Polazeći od toga da je kvalitetno i sveobuhvatno pružanje socijalnih usluga bitna odrednica kvalitete života i socijalne uključenosti za cjelokupno društvo, građani, ustanove i pružatelji socijalnih usluga Virovitičko-podravске županije zalažu se za usvajanje i uspješnu provedbu *Plana socijalnih usluga 2010-2012*. Jedno od obilježja Plana jest multidimenzionalnost i cjelovit pristup bavljenju socijalnom problematikom. To podrazumijeva da su uzeta u obzir sva područja i svi oblici pružanja socijalnih usluga. Izrada Plana predstavlja važan korak prema punom sudjelovanju korisnika i pružatelja usluga u spomenutom procesu.

Za praćenje provedbe potrebno je utvrditi indikatore (pokazatelje) uspješnosti za svaki navedeni prioritet. Iz tog razloga potrebno je odrediti radnu skupinu koja će razraditi i utvrditi indikatore vrjednovanja za sve usluge socijalne skrbi u Virovitičko-podravskoj županiji. Indikatori uspješnosti vezani su za svaku aktivnost koja se provodi unutar odabranog prioriteta.

Radna skupina za praćenje uspješnosti programa pratit će:

- Vremenski okvir provođenje aktivnosti
- Raznolikost usluga (vrsta, broj korisnika, teritorijalna dostupnost)
- Kvaliteta usluga (zadovoljstvo korisnika, broj pružatelja)
- međusektorsko povezivanja (uključivanje javnog, privatnog i nevladinog sektora, širenje mreže kontakata...)
- edukacija pružatelja usluga (seminari, studijska putovanja, okrugli stolovi, radionice)
- informiranje javnosti (svi oblici medija...)
- materijalni resursi (troškovi provedbe...)

Za svaki od navedenih elementa potrebno je izraditi dokumentaciju potrebnu za praćenje uspješnosti. Procjenu je potrebno vršiti svakih šest mjeseci, odnosno radna skupina određena za praćenje uspješnosti provedbe programa izraditi će vodič (ili pravilnik) za provedbu i

praćenje aktivnosti te će izvješće dostavljati radnoj skupini za izradu projekta. Radna skupina će izvještavati sve dionike i nadležna tijela uključena u pružanje socijalnih usluga.

11. Kontakti

Virovitičko-podravska županija

	Adresa	Kontakt
Upravni odjel za društvene djelatnosti Virovitičko-podravske županije	Trg Ljudevita Patačića 1 33000 Virovitica	033/743-107; 033-743-114 099 227 11 95 e-mail: vesna.serepac@vpz.hr zdravstvo@vpz.hr

Centri za socijalnu skrb

	Adresa	Kontakt
Centar za socijalnu skrb Slatina	V. Nazora 5/1 33 516 Slatina	033/551-158
Podružnica Orahovica	K. Zvonimira 51 33 515 Orahovica	033/673-735; 033/674-495
Centar za socijalnu skrb Virovitica	V. Nazora 2 33 000 Virovitica	Tel. 033/721-530 098 367 465 Fax 033/722-706, e-mail: czss.virovitica@hi.t-com.hr
Podružnica Pitomača	Trg kralja Tomislava bb	033/783-045

Obiteljski centar

	Adresa	Kontakt
Obiteljski centar Virovitičko-podravske županije	Zvonimirov trg 2 33 000 Virovitica	Tel. 033/800-055 Fax. 033/ 800-001 info@obiteljskicentar.hr ravnateljica@obiteljskicentar.hr

Domovi za starije i nemoćne osobe

Dom za starije i nemoćne "Vedrana" - Pitomača	M. P. Miškine 2, 33405 Pitomača	033782-758
Dom za starije i nemoćne Zdenka Slatina	A.Kovačića bb. 33 520 Slatina	033 551-103
Dom za starije i nemoćne Vedri dani – Orahovica	Zelena 4, 33 515 Orahovica	033 673-081
Obiteljski dom za starije i nemoćne osobe Toplak	B. J. Jelačića 83, Borova 33 410 Suhopolje	033 771-628

Dom za psihički bolesne odrasle osobe

Dom za psihički bolesne odrasle osobe "Borova" - Suhopolje	Stjepana Radića 9A 33410 Suhopolje	033/770-018
--	---------------------------------------	-------------

Opća bolnica

Opća bolnica Virovitica	Gajeva 21 33000 Virovitica	033/747-444
-------------------------	-------------------------------	-------------

Djelatnost za prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti sa zaštitom mentalnog zdravlja

Virovitica Zavod za javno zdravstvo Virovitičko- podravske županije "Sveti Rok" Djelatnost za prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti sa zaštitom mentalnog zdravlja	Gajeva 21, 33000 Virovitica (u ZZJZ "Sv. Rok")	Tel: 033/727 031, kućni 113, fax: 033/727 032
Slatina Dom zdravlja	33520 Slatina	Tel/fax: 033/552 258 e-mail: zzjz@pz.hr

Udruženja klubova liječenih alkoholičara (UKLA)

	Adresa	Kontakt
Slatina	Bana Jelačića 33 33 520 Slatina	Višnja Kajzer 033/551-158, 091 562 37 53

Društvo Crvenog križa

Društvo Crvenog križa Virovitičko-podravske županije	Gajeva 27, 33 400 Virovitica	Telefon 033/726-492
Gradska društva Crvenog križa		
Orahovica	Trg bana Ivana Mažuranića 8A, Orahovica 33515	Tel 033/673-106 Fax 033/673-106 e- mail: gdek-orahovica@vt.t-com.hr
Slatina	Braće Radića 13a, 33520 Slatina	Telefon 033/551-230 Fax 033/550-230; 400-180 E – mail ce-kaj@slatina.hr
Virovitica	Masarykova 6, 33000 Virovitica	Tel 033/729-458; 729-459 Fax 033/729-458 E – mail crveni-kriz-virovitica@net.hr

Druge nevladine udruge koje su vezane uz socijalnu politiku i zdravstveno-socijalne usluge na području Virovitičko-podravske županije –
sa stranice <http://www.uprava.hr/RegistarUdruga/faces/WEB-INF/pages/searchResult.jsp>

NAZIV	SJEDIŠTE	DJELATNOSTI
PRO VITA 4+ (udruga obitelji s 4 i više djece)	Slatina, Braće Radića 13/a	Zaštita obitelji i djece
Dijabetička udruga "Zdravlje" Orahovica	Orahovica, Trg plemenitih Mihalovića 2	organiziranje radi zaštite oboljelih od šećerne bolesti, poticanje ranog otkrivanja i prevencije šećerne bolesti
Dijabetička udruga Slatina	Slatina, Kolodvorska 8/-	Unapređenje zdravstvene i druge zaštite oboljelih od šećerne bolesti i poticanje znanstvenog i drugih istraživanja vezanih za šećernu bolest
Liga protiv raka Virovitičko-podravske županije	Virovitica, Gajeva 21/-	Rad na zdravstvenom odgoju i prosvjećivanju stanovništva u cilju ranog i pravovremenog otkrivanja bolesti raka
S.O.S. telefon - poziv u pomoć	Virovitica, Trg fra Bonafacije Gerbera	Pomoć ljudima i obiteljima suočenim s nasiljem u obitelji, ovisnostima i egzistencijom putem savjetodavne i druge pomoći.
Savez udruženja Roma Hrvatske	Virovitica, Koriya Nazorova cesta 44	očuvanje i unapređivanje nacionalnog bića Roma, te zaštita i promicanje kvalitete života hrvatskih Roma
Udruga civilnih invalida rata Virovitičko - podravske županije	Virovitica, Trg bana J. Jelačića 9	Praćenje, analizira i unapređenje položaja i prava civilnih invalida rata i članova njihovih obitelji.
Udruga distrofičara Virovitica	Virovitica, Koriya, Nazorova cesta 175	Aktivno sudjelovanje u primjeni i razvoju socijalnog modela skrbi za članove i njihove obitelji sukladno odrednicama nacionalne strategije, stvaranje partnerskog odnosa s lokalnom upravom radi ostvarivanja materijalnih, prostornih i financijskih preduvjeta za rad i neovisno djelovanje humano socijalne djelatnosti.

Udruga osoba s invaliditetom Slatina (UOSI)	Kralja Zvonimira 151, 33520 Slatina	Pružati socijalne usluge osobama s invaliditetom (izvaninstitucionalne oblike skrbi) te osnaživati ih za neovisno življenje na području Virovitičko podravske županije. Afirmirati i promicati prava osoba s invaliditetom.
Udruga liječenih alkoholičara "Pitomača"	Pitomača, Trg kralja Tomislava 9/	Psihosocijalna pomoć
Udruženje klubova liječenih alkoholičara "Slatina" (UKLA)	Bana Jelačića 33 33 520 Slatina	Psihosocijalna pomoć
Udruga Matice hrvatskih umirovljenika općine Gradina	Gradina, Trg kralja Zvonimira	Suradnjom s drugim umirovljeničkim udrugama, državnim tijelima, sindikatima, ustanovama i drugim građanima u rješavanju pitanja od interesa za umirovljenike.
Udruga nezaposlenih Virovitičko-podravske županije	Virovitica, Trg Kralja Tomislava 5	Rješavanje problematike nezaposlenih građana, a naročito radno-socijalnog statusa nezaposlenih građana.
Udruga prijatelja hospicija	Virovitica, Gajeva 21	Poduzimanje niz akcija u svrhu unapređenja kvalitete terminalnog dijela života neizlječivo bolesnih osoba
Udruga solidarnosti "Dr. Terezija Salaj Rakić"	Virovitica, Trg bana Jelačića bb.	Sudjelovanje u humanitarnim akcijama kojima se pridonosi ostvarivanju ciljeva Udruge, promicanje humanitarnih načela i dodjela pomoći u svrhu ispunjavanja ciljeva udruge, organiziranje prikupljanja novčanih i drugih pomoći za osobe koje mogu ostvariti pravo na potporu iz sredstava Udruge.
Udruga udomitelja djece i odraslih osoba, "Bolji život" smještenih izvan vlastitih obitelji - radi pružanja potrebne skrbi - Županije Virovitičko - podravske	Slatina, Svetog Marka Križevčanina 11	Povezivanje s udrugama srodnih djelatnosti i ciljeva na teritoriju RH, poboljšanje uvjete smještaja za štíćenike-skrbnike, poboljšanje naknade za štíćenike-skrbnike i udomitelje
Udruga "Radosni zajedno" za pomoć osobama s mentalnom retardacijom i drugim	Virovitica, Matije Gupca 63	Okupljanje i uključivanje osoba s mentalnom retardacijom i drugim

teškoćama u razvoju Virovitičko-podravske županije		teškoćama u razvoju, roditelja djece s mentalnom retardacijom i drugim teškoćama u razvoju, rođaka, prijatelja, stručnih djelatnika, u svrhu dobrovoljnog rada u korist osoba s mentalnom retardacijom i drugim teškoćama u razvoju.
Udruga roditelja djece oboljele i liječene od malignih bolesti "NAŠA NADA" Virovitičko- podravske županije - Slatina	Slatina, Braće Radića 13/A	Pomoć u organiziranju liječenja i rehabilitaciji djece oboljele od malignih bolesti, poticanje i organizacija dobrovoljnih akcija radi prikupljanja financijskih sredstava za pomoć u liječenju i rehabilitaciji djece oboljele od malignih bolesti, održavanje sastanaka kojima prisustvuju članovi liječničkog tima uz članove Udruge.
Športski klub slijepih Život	Virovitica, Trg bana Josipa Jelačića 9	Organizacija sportskih aktivnosti osoba s invaliditetom, planiranje rada sportskih aktivnosti, informiranje javnosti o radu kluba, razvijanje programa međunarodne suradnje te uključivanje u rad što većeg broja osoba s invaliditetom, posebice slijepih osoba, izdavanje knjiga i časopisa, iz područja svoje djelatnosti, jačanje suradnje sa srodnim organizacijama.
Udruga za pomoć mentalno retardiranim osobama Slatina	Slatina, B. Radića 13 a	
Udruga mladih KRIK Slatina	Slatina, J. Gotovca 21	Provođenje slobodnog vremena mladeži
Organizacija slijepih VPŽ	Virovitica, Trg B. Jelačića 9	
Udruga umirovljenika Slatina	Slatina, Kolodvorska 18	
Dijabetička udruga ZDRAVLJE Orahovica	Orahovica	Unapređenje zdravstvene i druge zaštite oboljelih od šećerne bolesti i poticanje znanstvenog i drugih istraživanja vezanih za šećernu bolest

Udruga za pomoć osobama s mentalnom retardacijom JAGLAC	Orahovica, Kralja Zvonimira 53	Okupljanje i zaštita hendikepiranih i invalidnih osoba
Udruga za pomoć osobama s invaliditetom	Orahovica, Kralja Zvonimira 9 a	Okupljanje i zaštita hendikepiranih i invalidnih osoba
Udruga obitelji poginulih i nestalih	Orahovica, F. Gavrančića 4	Okupljanje ostalih stradalnika domovinskog rata

12. Izvori podataka

Bajan Prokl, M., (2009). Realizacija prioriteta "Skrb za stare i nemoćne", unutar projekta Zdravlje u Virovitičko-podravskoj županiji, *Hrvatski časopis za javno zdravstvo*, 5 (17), dostupno na <http://www.hcjz.hr/clanak.php?id=13962>

Brlas, S. 2009. *Godišnjak za 2009*. Virovitica- Slatina: Zavod za javno zdravstvo «Sveti Rok» Virovitičko-podravške županije Centra za sprječavanje i suzbijanje ovisnosti Virovitica – Slatina, dostupno na http://www.zzjzvpz.hr/centar/izbor/img_izbor/bupl/2009_godisnjak_rada%20centra.pdf

Centar za socijalnu skrb, Virovitica, 2010. *Izveštaj o radu centara za socijalnu skrb virovitica za 2009. godinu*, Virovitica: Centar za socijalnu skrb, Virovitica

Državni zavod za statistiku, 2010. *Bruto domaći proizvod za Republiku Hrvatsku, prostorne jedinice za statistiku 2. razine i županije u 2007.*, Priopćenje 12.1.2. dostupno na <http://www.dzs.hr/>

Državni zavod za statistiku, 2010. *Statistički ljetopis 2009*. Zagreb: Državni zavod za statistiku, dostupno na <http://www.dzs.hr/>

Grad Virovitica - Upravni odjel za društvene djelatnosti, 2010. *Informacija o provođenju programa socijalne skrbi u 2009. godini*, Virovitica: Grad Virovitica.

Hrvatski zavod za zapošljavanje, Područna služba Virovitica, 2010. *Informacija o nezaposlenosti i zapošljavanju u 2009. godini*. Virovitica: Hrvatski zavod za zapošljavanje, Područna služba Virovitica

Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo objavljenim u *Izviješću o osobama s invaliditetom u Republici Hrvatskoj*, dostupno na http://www.hzjz.hr/epidemiologija/kron_mas/invalidi09.pdf

National Report (2007 data) to the EMCDDA by the Croatian National Drugs Information Unit Croatia, dostupno na http://www.nijd.uredzadroge.hr/upload/File/Publikacije/Croatian_report_2008.pdf

The World Bank, 2006. *Croatia: Living Standards Assessment*, Volume 1: *Promoting Social Inclusion and Regional Equity*, Volume 2: Background Papers, Washington and Zagreb: The World Bank Poverty Reduction and Economic Management Unit Europe and Central Asia Region.

United Nation Development Programme (UNDP), 2006. *Quality Of Life In The Republic Of Croatia And Risk Of Social Exclusion*, Zagreb: United Nation Development Programme, dostupno na www.undp.hr

Ured državne uprave u Virovitičko-podravskoj županiji - Služba za gospodarstvo 2008. *Županija u brojkama*, Virovitica 2008.

Venus, M., Šerepac. V., Brlas, S., Koić, E., 2009. Trendovi konzumiranja droga među mladima Virovitičko - podravške županije, unutar projekta Zdravlje u Virovitičko-podravskoj županiji, *Hrvatski časopis za javno zdravstvo*, 5 (17), dostupno na <http://www.hcjz.hr/clanak.php?id=13967>

Virovitičko-podravska županija. *Županijska razvojna strategija Virovitičko-podravške županije 2007. – 2013.*, dostupno na <http://www.zupanija.info/zrs/zrs.pdf>

Prilog Članovi radne skupine

Ime i prezime	Ustanova i kontakt
Mate Tolušić	Dom za psihički bolesne odrasle osobe Borova
Magdalena Muller	Dom za psihički bolesne odrasle osobe Borova – magdalena.muller.007@gmail.com
Iva Petrović	Obiteljski centar VPŽ, 033 800 158, pravnik@obiteljskicentar.hr
Jasna Čupen	Obiteljski centar VPŽ, 033 800 055, ravnateljica@obiteljskicentar.hr
Blaženka Bajan	Hrvatski zavod za zapošljavanje, Područna služba Virovitica, 033 721 518 blazenka.bajan@hzz.hr
Ana Toplak	Obiteljski dom Toplak, Borova, 033 771 628 ana.toplak@ gmail.com
Ivan Lah	Centar za socijalnu skrb Slatina, centar.za.socijalnu.skrb.slatina@vt.t-com.hr
Ivona Balić	Centar za socijalnu skrb Slatina
Marija Turk-Kuči	Udruženja klubova liječenih alkoholičara Bana Jelačića 33 33 520 Slatina e mail : ukla@optinet.hr
Snježana Paripović	S.O.S- Telefon – Poziv u pomoć, 033 721 500, sos.vt@email.t-com.hr
Marija Bajan Prokl	Centar za socijalnu skrb Virovitica centar.za.socijalnu.skrb.virovitica@hi.t-com.hr
Zdravko Kovačević	Grad Virovitica zdravko.kovacevic@virovitica.hr
Ljiljana Maljak	Dom Zdravlja Virovitičko-podravske županije, dz-virovitica.uprava@vt.htnet.hr
Tomo Filipović	Dom „Vedrana“ Pitomača tomo.filipovic@vt.t-com.hr
Jelena Vračarić	„Dnevni boravak i pomoć u kući starijim osobama“ Gradsko društvo Crvenog križa Virovitica, 033 721 144 dnevniboravakvirovitica@gmail.com
Ljiljana Bart	Ured državne uprave u Virovitičko-podravskoj županiji 033 743 129 ljiljana@udu.vpz.t-com.hr
Vlatko Jelenčić	Gradsko društvo Crvenog križa Slatina, ce-kaj@slatina.hr
Miroslav Venus	Zavod za javno zdravstvo Virovitičko-podravske županije, ravnatelj@zzjzvpz.hr
Božica Majhen	Društvo Naša djeca Slatina
Anđelka Zelenko	Udruga osoba s invaliditetom Slatina andjelka.zelenko@vt.t-com.hr 091 1 551740
Diana Zelenka	Udruga osoba s invaliditetom Slatina, diana.zelenka@vt.t-com.hr
Siniša Brlas	Zavod za javno zdravstvo "Sveti Rok" VPŽ, 033 727 031, 033 727 032, sinisa.brlas@vt.t-com.hr
Vesna Šerepac	Virovitičko-podravska županija, vesna.serepac@vpz.hr
Marina Koleno	Društvo naša djeca Slatina dnd.slatina@gmail.hr
Višnja Kajzer	Dom zdravlja VPŽ, Ispostava Slatina – 091 562-3753
Dubravko Poklepović	Virovitičko-podravska županija, zdravstvo@vpz.hr
Ana Butković	Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Ksaver 200a, 10 000 Zagreb ana.butkovic@mzss.hr
Predrag Bejaković	Institut za javne financije, 10 0000 Zagreb, Smičiklasova 21, predrag@ijf.hr

Prilog II Političke prednosti i nedostaci vezani uz razvoj sustava socijalne skrbi u VPŽ

POLITIČKE PREDNOSTI	POLITIČKI NEDOSTACI
- Politička volja - Konvencija UN o pravima OSI - Nacionalna strategija izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom od 2007. do 2015. - Akcijski plan Vijeća Europe za promicanje prava i potpunog sudjelovanja u društvu osoba s invaliditetom: poboljšanje kvalitete života osoba s invaliditetom u Europi 2006. - 2015. - JIM – Zajednički memorandum o socijalnom uključivanju RH - Postoji senzibiliziranost za problematiku socijalno isključenih i siromašnih skupina (– osobe s invaliditetom, djeca s teškoćama u razvoju, stare i nemoćne osobe, umirovljenici, osobe s duševnim smetnjama...), te potreba za prihvatljivo rješenje u vremenskom okviru – preduvjet je izrada plana socijalnih usluga - Osnovano Povjerenstvo za OSI - Partnerstvo s institucijama i udrugama - Sustavna primjena Pravilnika o osiguranju pristupačnosti građevina osobama s invaliditetom smanjene pokretljivosti - Otklanjanje arhitektonskih barijera na postojećim javnim objektima - Prioriteti - Komunikacija	- Velika stopa nezaposlenosti - Recesija - Nedostatak empatije - Nepoznavanje problematike - Predrasude prema problematici osoba s invaliditetom - Nepostojanje Županijske strategije jednakih mogućnosti - Nedostaje Županijski Vodič za OSI - Komunikacija - - Prioriteti - Pristupačnost i mobilnost - Neprilagođen gradski i međugradski prijevoz - Psihološke barijere - Nedovoljno afirmiran socijalni model skrbi osobama s invaliditetom naspram medicinskog - Prema socijalnom pristupu OSI je subjekt, sam ili u partnerstvu odlučuje i ima pravo izbora, - Prema medicinskom modelu – koji nije primjeren i prihvatljiv filozofiji neovisnog življenja – jer je OSI objekt jer drugi o njoj odlučuju - Moto „Ništa o nama bez nas!“ – u svim segmentima gdje se odlučuje o OSI

	trebaju biti te osobe i uključene, jer one ipak najbolje poznaju probleme koji se tiču kvalitete njihova življenja - Arhitektonski neprilagođene obrazovne, zdravstvene ustanove, razne institucije (čak i centri za socijalni rad), - Neafirmirano pravo na radnog asistenta i asistenta u nastavi
--	---

Političke prednosti temelje se na nizu dokumenata koje je RH potpisala ili donijela.

Politička volja i mudrost temelje se na senzibiliziranosti osoba koje su u poziciji donošenja odluka. Dokaz tome je što je gospodin Tolušić *izlobirao* da VPŽ dobije tehničku pomoć za izradu Županijskog plana razvoja socijalnih usluga za trogodišnje razdoblje 2010. – 2012.

Možemo također ustvrditi da postoji senzibiliziranost za problematiku socijalno isključenih osoba – pri tome prvenstveno mislimo na osobe s invaliditetom, djecu s teškoćama u razvoju, ali i za problematiku starih.

Prilog III Broj korisnika i pomoći u socijalnoj skrbi na području Centra za socijalnu skrb Virovitica (stanje kraj 2009.)

Red. br.	Prava u socijalnoj skrbi	Broj korisnika (osoba)	Broj pomoći
1.	2.	3.	4.
I	STALNA POMOĆ		
	1. Pomoći		
	1.1. Samac		384
	1.2. Obitelj		430
	Ukupno pomoći (1.1. + 1.2.)		814
	2. Osobe		
	2.1. samac (1.1.)	384	
	2.2. član obitelji koja dobiva stalnu pomoć	1.540	
	Ukupno osoba (2.1. + 2.2.)	1.924	
	3. Dio osoba iz točke 2. koje primaju povećani iznos pomoći		
	3.1. potpuno radno nesposobna odrasla osoba koja živi sama	214	
	3.1. potpuno radno nesposobna odrasla osoba koja živi u obitelji	115	
	3.3. trudnica nakon 12 tjedana trudnoće i roditelja do 2 mjeseca nakon poroda	18	
	3.4. dijete samohranog roditelja	18	
	Ukupno (3.1. do 3.4.)	365	
	4. Osobe čija je visina stalne pomoći uvećana za iznos troškova smještaja u učeničkom domu ako je član obitelji, polaznik srednje škole i smješten je u učeničkom domu		
	4.1. dio osoba iz točke 2.2 -član obitelji polaznik srednje škole*		

	4.2. priznato pravo obitelji za člana - polaznika srednje škole **			
	4.3. priznato pravo polazniku srednje škole, smještenom u učeničkom domu, neovisno o njegovim prihodima ili prihodima njegove obitelji ***	4		
	Ukupno (4.1. do 4.3.)	4		
	5. Pomoći prema obliku davanja			814
	5.1. u novcu			
	5.2. u naravi			
	5.3. u obliku zajma			
	Ukupno pomoći (5.1. do 5.3.) (mora biti jednako točki 1. ukupno pomoći)			814
1.	2.	3.		4.
	6. Osobe prema osobnim značajkama i spolu	ženske osobe	svega	
	6.1. samac	139	384	
	6.2. odrasla osoba - član obitelji	444	1.067	
	6.3. dijete do navršenih 7 godina - član obitelji	85	210	
	6.4. dijete s više od 7 do 15 godina član - obitelji	81	189	
	6.5. dijete s više od 15 do 18 godina - član obitelji, odnosno do završetka redovnog školovanja, a najdulje do navršenih 26 g.	36	74	
	6.5.1.od toga s više od 18 do navršenih 26 g.	17	42	
	Ukupno osoba (6.1. do 6.5.) (mora biti jednako točka 2. ukupno osoba)	785	1.924	
	7. Osobe prema radnom statusu i spolu			
	7.1. nezaposlen – radno sposoban	390	973	
	7.2. zaposlen			

	7.3. obavlja samostalnu djelatnost			
	7.4. umirovljenik	25	43	
	7.5. poljodjelac	29	75	
	7.6. ostali (7.6.1. do 7.6.3.)	341	833	
	7.6.1. djeca i mladež do završetka redovitog školovanja (najdulje do 26 godina)	112	263	
	7.6.2. odrasla potpuno radno nesposobna osoba (koja nije umirovljenik)	117	291	
	7.6.3. drugi	112	279	
	Ukupno osoba (7.1. do 7.6.) (mora biti jednako točki 2. ukupno osoba)	785	1.924	
II	JEDNOKRATNA POMOĆ (ukupno u tekućoj godini)			633
	1. u novcu			89
	2. u naravi			722
	Ukupno pomoći (1. + 2.)			345
	- od toga za školovanje			50
	- od toga za nabavku potrebne odjeće i obuće			37
	- od toga za nabavku osnovnih predmeta u kućanstvu			17
	- od toga za pogrebne troškove			
	- od toga u iznosu većem od peterostrukog iznosa osnovice za ostvarivanje prava po osnovi socijalne skrbi (uz suglasnost Ministarstva)			
	- broj različitih korisnika (samci i obitelji) kojima je jednom ili više puta odobrena pomoć u tekućoj godini			321
III	DOPLATAK ZA POMOĆ I NJEGU	ženske osobe	svega	
	1. u punom iznosu (100% osnovice)	257	837	
	2. u smanjenom iznosu (70% osnovice)	311	693	
	Ukupno osoba (1. + 2.)	568	1.530	
IV	POMOĆ I NJEGA U KUĆI			

	Ukupno korisnika			
	1. organiziranje prehrane			156
	1.1. nabava i dostava gotovih obroka u kuću			156
	1.2. nabava živežnih namirnica			
	1.3. pomoć u pripremanju obroka			
	2. obavljanje kućanske poslova			4
	3. održavanje osobne higijene			3
	4. zadovoljavanje drugih svakodnevnih potreba			5
	5. stručna pomoć u obitelji (patronaža)			
	Ukupno pomoći (1. do 5.)			168
V	OSOBNIA INVALIDNINA	ženske osobe	svega	
	1. u punom iznosu (250% osnovice)	159	275	
	2. u smanjenom iznosu (125% osnovice)			
	Ukupno osoba (1. + 2.)	159	275	

1.	2.	3.	4.
VI	NAKNADA DO ZAPOSLENJA	26	
VII	SKRB IZVAN VLASTITE OBITELJI		
	1. smještaj ili boravak (ukupno)	153	
	1.1. u udomiteljsku obitelj		
	1.1.1. djeca i mladež	24	
	1.1.2. odrasla i starija osoba	107	
	Ukupno (1.1.1. + 1.1.2.)	131	
	1.2. u obiteljski dom		
	1.2.1. djeca i mladež		

	1.2.2. odrasla i starija osoba	22	
	Ukupno (1.2.1. + 1.2.2.)	22	
	2. pomoć za osobne potrebe za korisnike stalnog smještaja		120
	3. jednokratni dodatak za slučaj smrti korisnika stalnog smještaja		11
	4. pomoć pri uključivanju djeteta i mlađe punoljetne osobe s tjelesnim mentalnim oštećenjem u programe redovnih predškolskih ili školskih ustanova		4
	5. novčana pomoć za pokriće troškova prijevoza radi osposobljavanja za rad ili samozbrinjavanje		3
	6. financijska potpora studentima - korisnicima skrbi izvan vlastite obitelji kojima je prestao stalni smještaj		1
	Ukupno pomoći (2. do 6.)		139
VIII	PRAVO NA STATUS RODITELJA NJEGOVATELJA	19	
IX	SAVJETOVANJE I POMAGANJE U PREVLAĐAVANJU POSEBNIH TEŠKOĆA SAMACA I OBITELJI (ukupno u tekućoj godini)		
	1. prevladavanje nedaća i teškoća u svezi s bolešću, starošću, smrću člana obitelji, problemima u odgoju djece, invalidnošću i drugo		130
	2. organiziranje učenja, raspolaganje novcem, vođenje kućanstva, nabava odjeće, uključivanje u javne kuhinje, klubove		89
	3. pronalaženje posla, rješavanje problema stanovanja		80
	4. osiguravanje stručnog prevoditelja gluhim i gluhoslijepim osobama u prevladavanju komunikacijskih i mobilnih teškoća, u postupcima ostvarivanja prava iz socijalne skrbi		0
	5. pravna i druga pomoć u svezi sa sklapanjem/raskidom ugovora o doživotnom uzdržavanju		26

	6. ostalo		166
	Ukupno (1. do 6.)		491
X	SMJEŠTAJ U DOM SOCIJALNE SKRBI ZA DJECU I ODRASLE	156	

XII	POMOĆ ZA PODMIRENJE TROŠKOVA STANOVANJA*		520
XIII	POMOĆ ZA OGRJEV (ukupno u tekućoj godini)		895

Izvor Centar za socijalnu skrb, Virovitica, 2010. Izvještaj o radu centara za socijalnu skrb virovitica za 2009. godinu, Virovitica: Centar za socijalnu skrb, Virovitica